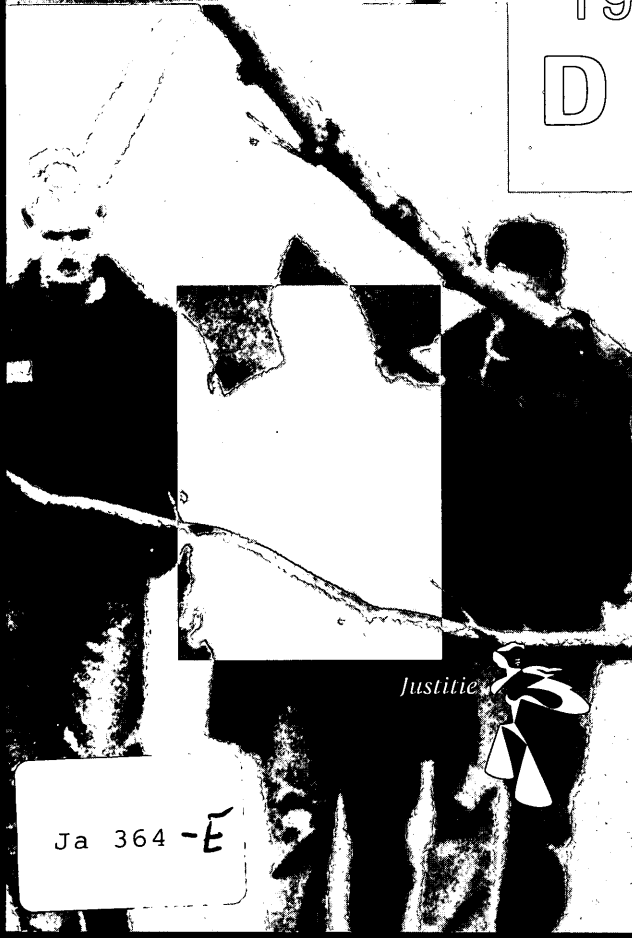


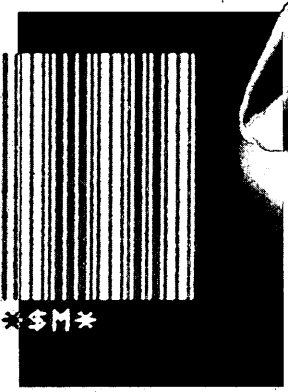


W O
1994
D C

Aktiviteitenplan



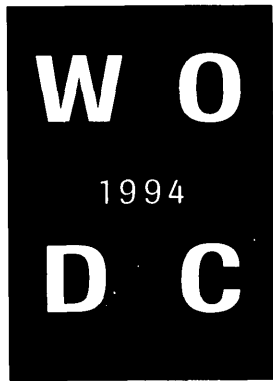
ENTER



Wetenschappelijk
Onderzoek- en
Documentatiecentrum

Ja 364 -E

EVESTIG



Aktiviteitenplan

Inhoud

1	Het WODC nieuwe stijl	5
1.1	De missie van het WODC	6
1.2	Productie	6
1.3	Tot besluit	7
2	Onderzoek	9
2.1	Wetgeving en rechtspleging	9
2.2	Rechtshandhaving	11
2.3	Strafrechtstoepassing en jeugdbescherming	15
3	Documentatie en informatievoorziening	19
3.1	De WODC-documentatie	20
3.2	Justitiële verkenningen	24
3.3	European Journal on Criminal Policy and Research	26
Bijlage 1	WODC-rapporten in 1992 en 1993	27
Bijlage 2	Overige publikaties en lezingen van WODC-medewerkers in 1993	29
Bijlage 3	Gegevens Justitiële verkenningen	34
Bijlage 4	Gegevens European Journal on Criminal Policy and Research	36
Bijlage 5	Personeelsbezetting WODC per 1 januari 1994	37
Bijlage 6	Begroting WODC-uitgaven voor onderzoek 1994	38

Het WODC nieuwe stijl

Voor u ligt het eerste activiteitenplan van het WODC 'nieuwe stijl'. Die 'nieuwe stijl' moet geplaatst worden in het kader van het kabinetsstreven naar een kleinere overheid waarbij een scheiding wordt aangebracht tussen beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering en deze laatste zoveel mogelijk (intern) verzelfstandigd wordt. Als gevolg van die ontwikkeling is het WODC met ingang van 1 januari 1994 intern verzelfstandigd.

Het verzelfstandigingsproces - dat enkele jaren in beslag heeft genomen - heeft geleid tot een meer afstandelijke relatie tussen het WODC en het kerndepartement. Hierbij krijgt vooral de grotere beheersverantwoordelijkheid sterke nadruk. Zo worden kosten en baten van het WODC duidelijk vastgelegd in managementafspraken met het kerndepartement en heeft het WODC eigen bevoegdheden en een eigen verantwoordelijkheid - en verantwoordingsplicht - met betrekking tot de diverse beheersfuncties gekregen. Aan de hand van een planning en control-instrumentarium wordt bovendien het verloop van de werkzaamheden beter gevolgd en gecontroleerd, waardoor de jaarlijkse investering in specifieke projecten - gemeten in mankracht, geld en tijd - veel explicieter gemaakt kan worden dan voorheen het geval was.

De onderzoek- en informatie-opdrachten die het WODC jaarlijks gaat uitvoeren, worden - evenals nu het geval is - vastgesteld door de departementsleiding. Deze zal zich evenwel laten adviseren door een programmeringscollege, dat voorgezeten wordt door het hoofd van de centrale directie Wetenschapsbeleid en Ontwikkeling en waarin, naast een aantal externe en interne deskundigen op justitieel terrein, ook het hoofd van het WODC en het hoofd van het NSCR (Nederlands Studiecentrum voor Criminaliteit en Rechtshandhaving) zitting hebben. Het programmeringscollege zal zowel meerjarenprogramma's (zoals bijvoorbeeld bij het aantreden van een nieuw kabinet en het beleidsplan van de minister van Justitie) als jaarprogramma's opstellen. Het is duidelijk dat daarbij de inbreng van de wetenschap, het beleid en maatschappelijke organisaties onontbeerlijk zal zijn. Het WODC zal een eigen bijdrage aan het tot-stand-komen van deze programma's leveren op grond van haar nauwe relaties met beleidsdirecties, haar onderzoekervaringen, haar kennis van nieuwe ontwikkelingen in eigen land en buiten de grenzen en haar kennis van het justitiële veld.

Het WODC krijgt bovendien een eigen raad van advies bestaande uit externe deskundigen uit de wereld van de wetenschap, de rechtshandhaving en het binnenlands bestuur en voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. De voornaamste functie van de raad van advies is het bewaken van de wetenschappelijke kwaliteit van het WODC zowel waar het het onderzoek betreft als waar het gaat om de documentatie en de informatievoorziening.

Een belangrijk uitgangspunt hierbij is het publicatiebeleid van het WODC. Alle onderzoeken worden gepubliceerd en alle onderzoeksresultaten zijn openbaar. Dit uitgangspunt dateert van de oprichting van het WODC en is de resultante van afspraken tussen de toenmalige minister, secretaris-generaal en hoofd WODC. Het doel van deze openbaarheid is de wetenschappelijke kwaliteit van het WODC te garanderen, door controle en replicatie van het onderzoek mogelijk te maken. Daarnaast wordt hiermee de geloofwaardigheid van het Centrum veilig gesteld, zodat de bewindslieden zich op bevindingen van het WODC kunnen beroepen zonder dat aan de waarde van de gegevens hoeft te worden getwijfeld. In dit kader blijft vanzelfsprekend zowel de interne als de externe kwaliteitsbewaking van groot belang. Vóór publicatie wordt overigens het

drukkersconcept aan de bewindslieden aangeboden teneinde deze tijdig over de uitkomsten van het onderzoek te informeren.

1.1 De missie van het WODC

Het WODC levert een wetenschappelijke bijdrage aan de ontwikkeling en de evaluatie van het justitiële beleid in brede zin. Daarbij richt het zich met name op het departementale justitiebeleid en de beleidsuitvoering en werkontwikkeling in het justitiële veld. In dat kader draagt het WODC bij aan het verhogen van de rationaliteit en kwaliteit van het beleid, in termen van verbetering van effectiviteit en efficiency. Zo worden bijvoorbeeld door het WODC op gezette tijden overzichten van de ontwikkeling van de criminaliteit geleverd en zal worden gestart met het opzetten van een aantal gegevensbestanden waarmee de effectiviteit van maatregelen permanent en op systematische wijze kan worden geëvalueerd.

Onder wetenschappelijke bijdrage wordt verstaan:

- het verrichten van (sociaal-)wetenschappelijk onderzoek op de justitiële beleidsterreinen;
- het verzorgen van (sociaal-)wetenschappelijke informatie op de justitiële beleidsterreinen;
- het geven van (sociaal-)wetenschappelijk gefundeerde adviezen op de justitiële beleidsterreinen.

Daarnaast vervult het WODC ten behoeve van het beleid en ten behoeve van de wetenschappelijke, politieke en maatschappelijke meningsvorming, een informatie- en een verkenningfunctie. Het doet dit door voeling te houden met binnen- en buitenlandse ontwikkelingen en door het bestuderen van de wetenschappelijke literatuur. Deze functie komt vooral tot uiting in publikaties zoals 'Justitiële verkenningen' en literatuuroverzichten. Bovendien heeft het WODC, in het kader van de Europese eenwording, die verkenningfunctie gestalte gegeven door de oprichting in 1992 van het 'European Journal on Criminal Policy and Research' en door het initiatief te nemen tot oprichting van een 'European Documentation and Research Network' (EDRN) op het terrein van de grensoverschrijdende misdaad.

Het WODC legt, in navolging van het departement, het zwaartepunt van haar werkzaamheden op het criminaliteitsvraagstuk en, daarmee verband houdend op wat men wel de justitiële keten noemt: opsporing, vervolging, berechting en executie. Daarbij zijn de volgende onderzoeksvelden relevant: de politie, het openbaar ministerie, de zittende magistratuur, het gevangeniswezen en het (jeugd)strafrecht. Daarnaast worden bijdragen geleverd op het terrein van het drugbeleid, de milieuwethandhaving, de justitiële jeugdbescherming, de rechtshulp, de civiele en administratieve rechtspleging en het vreemdelingenbeleid.

Het WODC beoogt een hoogwaardig kenniscentrum te zijn op justitieel terrein. Dit impliceert een grotere integratie van de functies onderzoek, informatievoorziening en advisering ten behoeve van het justitiebeleid. Hiermee wil het WODC een duidelijke meerwaarde bereiken en de kwaliteit van het werk verbeteren.

1.2 Productie

De werkzaamheden van het WODC vinden hun vertaling in een groot aantal verschillende producten.

In de eerste plaats zijn daar de onderzoeksrapporten, waarvan publikatie hetzij in de grote reeks ('Onderzoek en beleid'), hetzij in de kleine reeks plaatsvindt. Afgeleid van zowel het empirische als het literatuuronderzoek zien een aanzienlijk aantal artikelen, bijdragen in bundels, congresbijdragen en papers het licht. Informatie en adviezen worden zowel in de onderzoek-

rapporten opgenomen als ook in de vorm van nota's en notities aan de departementale directies en de bewindslieden aangeboden. Veel WODC-medewerkers participeren in commissies en werkgroepen op grond van hun specifieke deskundigheid op een bepaald terrein.

Ten behoeve van een adequate informatievoorziening zowel binnen het departement als daarbuiten wordt de literatuur ontsloten, worden literatuurverkenningen verricht en literatuurgegevens verstrekt. De twee door het WODC geproduceerde vaktijdschriften (Justitiële verkenningen en het European Journal on Criminal Policy and Research) zijn niet alleen gericht op de werkers in het brede justitiële veld maar willen ook nadrukkelijk een bijdrage leveren aan de maatschappelijke discussie en meningsvorming ten aanzien van belangrijke justitiële vraagstukken.

1.3 Tot besluit

Zoals dikwijls in geval van maatschappelijke veranderingen: veel is veranderd maar veel is ook hetzelfde gebleven. Zo zullen de inhoudelijke criteria voor het functioneren van het Centrum niet gewijzigd worden. Het WODC zal blijven streven naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van het wetenschappelijk werk, naar een zo groot mogelijke dienstverlening aan het beleid, naar een optimale toegankelijkheid van haar publikaties, en naar een zo objectief mogelijke informatievoorziening aan justitie en aan het Nederlandse publiek. Dit waren en zijn de belangrijkste ijkpunten van het Centrum en daarmee heeft het zijn naam in binnen- en buitenland gevestigd.

dr. J. Junger-Tas

prof. H.G. van de Bunt

Onderzoek

2.1 Wetgeving en rechtspleging

In het laatstverschenen onderzoekplan van het WODC (over 1990-1991) werd als belangrijkste thema voor het onderzoek op het terrein van wetgeving, rechtspleging en slachtofferzorg genoemd de handhaving van wetgeving. Daarbij werd met name ingegaan op de in het beleidsplan van het openbaar ministerie 'Strafrecht met beleid' ontvouwde beleidstheorie ten aanzien van sanctionering. In deze theorie wordt het effect van sancties gezien als afhankelijk van de zekerheid van een interventie (de pakkans), de snelheid van de interventie en de aard (of zwaarte) ervan. Tevens wordt ervan uitgegaan dat de relatie tussen deze factoren en het effect van de sanctie verschilt voor de drie doelgroepen van het strafrechtelijk optreden: de daders, de potentiële daders en de gezagsgetrouwe burgers.

Als lopende en te starten onderzoeken op dit terrein werden in het vorige onderzoekplan genoemd de uitwerking van een model van de effectiviteit van interventies dat werd ontwikkeld in het kader van de evaluatie van de SEC-projecten, en een (empirisch) onderzoek naar de invloed van de snelheid van de sanctie op de effectiviteit daarvan. Geen van beide onderzoeken is feitelijk van start gegaan. De aanvang van het eerstgenoemde is uitgesteld teneinde capaciteit te kunnen vrijmaken voor een onderzoek ten behoeve van de stuurgroep versterking openbaar ministerie, met als vraagstelling of de verschillen tussen de parketten in 'prestaties' (in termen van daadwerkelijke sanctie-oplegging en doorlooptijden) verklaard kunnen worden uit verschillen in de samenstelling van het zaakaanbod. Dit onderzoek is in 1993 afgerond. Wat betreft de effecten van de sanctiesnelheid is bij het verrichten van literatuuronderzoek gebleken dat dit onderwerp zich (nog) niet leent voor empirisch onderzoek. Voorzover in een eerste inventarisatie van de literatuur aanwijzingen werden gevonden voor een relatie tussen snelheid en effectiviteit van de sanctie ging het vooral om dierproeven, en daarbij om zulke korte tijdseenheden (in de orde van grootte van seconden) dat het zinvoller leek eerst een uitgebreider literatuuronderzoek te verrichten. Dit heeft echter geen hoge prioriteit in het huidige onderzoekprogramma. Dat deze twee voorgenomen onderzoeken nog geen aanvang hebben genomen, wil niet zeggen dat op het terrein van het strafrecht geen onderzoekinspanning is en wordt geleverd.

Integendeel, *integratie van kennis met betrekking tot de straf* is een van de drie voornaamste doelstellingen. Hiervoor is ook alle reden. Terwijl enerzijds de conclusie van Martinson (1974) dat 'niets werkt' ondanks alle tegenbewijs nog steeds opgeld doet als het gaat om de inhoud van de straf (en in het bijzonder het beknibbelen op faciliteiten, respectievelijk het 'stroomlijnen', van bij de strafuitvoering betrokken instanties) is er anderzijds een tendens waarneembaar om heil te verwachten van zwaardere straffen respectievelijk een strenger regime. Gevreesd moet worden dat zowel te optimistische als te pessimistische verwachtingen ten aanzien van de effecten van sancties het instituut strafrecht en het strafrechtelijk bedrijf onder te zware druk zetten. In het kader van genoemde doelstelling is in 1993 een literatuuronderzoek van start gegaan dat in de loop van 1994 zal leiden tot een state-of-the-art review met betrekking tot sancties, waarin zowel de hierboven genoemde drie elementen van de aan 'Strafrecht met beleid' ten grondslag liggende beleidstheorie als de differentiële effecten aan de orde zullen komen. Voorts ligt het in de bedoeling om in 1994 te komen tot een replicatie van het recidive-onderzoek met betrekking

tot in 1977 veroordeelden; daarnaast zal in 1994 een pilot study uitgevoerd worden teneinde de haalbaarheid vast te stellen van een systeem waarmee op continue basis inzicht verkregen kan worden in de recidive van personen die een bepaalde straf hebben ondergaan.

Een tweede doelstelling is het verrichten van *procesevaluaties met betrekking tot de rechtspleging*. Dit onderwerp staat al enkele jaren in de belangstelling in verband met de herstructurering van de rechterlijke organisatie en de versterking van het openbaar ministerie; op het terrein van de strafrechtspleging is het zeer actueel geworden door de onvrede die tijdens de begrotingsbehandeling 1994 door de Tweede Kamer is geuit over het functioneren van het openbaar ministerie.

Het al genoemde onderzoek naar de relatie tussen instroom en verschillen in afdoeningswijzen (parketprestaties) past binnen deze evaluatie, evenals het reeds in 1990 gestarte onderzoek naar majeure fraudezaken. De resultaten van dit laatste onderzoek zullen in 1994 gerapporteerd worden; in 1993 is al een eerste inzicht gegeven door middel van een artikel in Justitiële verkenningen.

In 1993 is voorts een onderzoek verricht naar het verschijnsel 'heenzendingen'. Doel hiervan was het krijgen van inzicht in de aard van de zaken waarin wordt heengezonden, respectievelijk de verdachten die worden heengezonden. Een rapport zal in het eerste kwartaal van 1994 verschijnen. Verwant aan dit onderzoek is de bijdrage die het WODC zal leveren aan het werk van de Commissie-Donner, die naar aanleiding van bovenvermelde onvrede in het leven is geroepen en die tot taak heeft om het functioneren van het openbaar ministerie door te lichten. De bijdrage van het WODC zal bestaan uit het analyseren van een aantal geruchtmakende gevallen waarin vervolging of berechting van verdachten uitbleef als gevolg van aan het openbaar ministerie toegeschreven (vorm)fouten. Dit onderzoek vindt plaats binnen een breder project waarin het WODC samenwerkt met het Instituut voor Toegepaste Sociale wetenschappen te Nijmegen. Daarnaast moet gewezen worden op het lopende onderzoek naar het gebruik en de consequenties van het appel. Dit onderzoek is een enigszins ingeperkte versie van het al eerder aangekondigde onderzoek naar rechts- en procesmiddelen; het is zowel gericht op de straf- als de civiele rechtspleging. Begin 1993 is (intern) een voorlopige rapportage uitgebracht; deze zal in de eerste helft van 1994 gevolgd worden door een definitieve. Op verzoek van het directoraat-generaal Rechtspleging is, tenslotte, in 1992 een onderzoek van start gegaan naar de nieuwe kantonrechtprocedure in civiele zaken. Tezamen met het onderzoek naar het appel kan dit gezien worden als een hernieuwde onderzoekinspanning van het WODC ten behoeve van de reorganisatie van de rechterlijke macht.

Dicht tegen procesevaluaties van de rechtspleging aan liggen twee onderzoeken die ook gezien kunnen worden als *evaluaties van wet- en regelgeving* (de derde doelstelling op het terrein van wetgeving, rechtspleging en slachtofferzorg), namelijk de in het vorige onderzoekplan al genoemde evaluaties van de discriminatie-richtlijnen en de evaluatie van de Wet-Terwee. Over het eerstgenoemde onderzoek is begin 1993 gerapporteerd; het tweede maakt deel uit van een project dat in samenwerking met de afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen (EWB) wordt uitgevoerd. Een eerste rapportage is inmiddels afgerond; in 1994 zal een tweede volgen. De in het vorige onderzoekplan aangekondigde beschrijving van de Nederlandse advocatuur heeft inmiddels expliciet het karakter gekregen van een ex ante evaluatie van de nieuwe wet op de rechtshulp. In 1993 is een vooronderzoek (in de vorm van een interviewronde) gehouden; een omvangrijke enquête is begin 1994 van start gegaan. Rapportage van de resultaten daarvan is voorzien voor eind 1994.

Een eveneens in 1994 af te ronden evaluatie is die van de Wet en het Besluit Politiregisters. Vraagstelling van dit onderzoek is of er voldoende evenwicht is tussen de beide doelstellingen

van de wet, namelijk het beschermen van de privacy van betrokken burgers en het niet (te zeer) belemmeren van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de opsporing. Een vooronderzoek is inmiddels van start gegaan.

Een laatste inspanning op het gebied van de evaluatie van wet- en regelgeving is de deelname aan de evaluatie van de Wet-Mulder. In 1991 werd reeds een gezamenlijk project van WODC en EWB op dit terrein afgesloten met een reeks publikaties; in 1992 en 1993 is in het bijzonder aandacht besteed aan de invoering van de Wet-Mulder in (de rest van) het ressort Amsterdam, aan het verhaal- en dwangtraject en aan de reacties van de burger.

Twee zaken moeten hier nog genoemd worden omdat ze van belang (kunnen) zijn voor het onderzoekprogramma op het terrein van wetgeving, rechtspleging en slachtofferzorg. De eerste is de voortdurende politieke en beleidsmatige belangstelling voor trends in criminaliteit. Daarbij gaat het niet slechts om kwantitatieve trends, maar ook om kwalitatieve: waar spreken we eigenlijk over als we het hebben over de criminaliteit van nu en van gisteren. Gaat het om dezelfde of om andersoortige feiten, wie waren en wie zijn de daders en de slachtoffers? Het WODC is, teneinde op deze belangstelling in te kunnen spelen, voornemens te komen tot de opbouw van een systeem voor voortdurende monitoring van de strafrechtspraak, min of meer parallel aan het bovengenoemde recidive-registratiesysteem. Gaat het bij dat laatste om een permanente registratie ten behoeve van effectmetingen, bij het eerste staat de permanente registratie ten dienste van onderzoek naar verschuivingen in strafvordering en -toemeting, alsmede de aard van de criminaliteit.

Een tweede concreet project op het gebied van trends in criminaliteit is de Nederlandse bijdrage aan de totstandkoming van een 'European Sourcebook on Crime and Criminal Justice Statistics'. Een 'expert group' van de Raad van Europa, waarin vanuit het WODC wordt geparticipeerd, zal medio 1994 rapporteren over de haalbaarheid van een dergelijk project; ondertussen worden al concrete pogingen in het werk gesteld een prototype tot stand te brengen. De tweede te noemen zaak is het thema kwaliteit. De afgelopen jaren hebben sterk in het teken gestaan van efficiëntie-verbetering en effectiviteit in de zin van 'meer producten' (in het strafrecht: meer interventies). Minder aandacht is er geweest voor de feitelijke effecten van het justitie-handelen. Daarbij gaat het zowel om de vraag of bedoelde effecten¹ feitelijk worden gerealiseerd als om de vraag welke (ongewenste) neven-effecten² (uitvoering van) het beleid heeft. Binnen uiteenlopende sectoren van het ministerie van Justitie is sprake van een groeiende belangstelling voor kwaliteits- en marketingaspecten van het justitie-handelen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de uiteindelijke effecten van straffen maar ook om de kwaliteit van de kanton-gerechten, gedefinieerd in termen van waardering door de justitiabelen.

2.2 Rechtshandhaving

Het terrein 'rechtshandhaving' omvat zeer uiteenlopende deelterreinen. We noemen hier kort politie, publiek/private samenwerking op het gebied van beveiliging, preventie, georganiseerde misdaad, grensoverschrijdende misdaad, misdaadanalyse en daderprofilering, milieuwethandhaving, migratie- en vreemdelingen/asielbeleid en ten slotte de rechtspositie van burgers onder de Krankzinnigenwet en de Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen.

- 1 Bedoeld worden effecten als 'gedragsverandering', 'vermindering van gevoelens van onveiligheid', 'eenvoudiger toegang tot de rechter' en niet slechts de realisatie van daarop gerichte maatregelen zoals de Wet-Mulder of de nieuwe kantongerechtsprocedure.
- 2 Te denken valt aan wat Schuyt aanduidt als de 'omweg van de onverschilligheid': het cynisme van de overheid t.a.v. individuele burgers (in en buiten het strafrecht) als criminogene factor. In dit verband zou ook de vraag aan de orde kunnen komen hoeveel (formeel) recht de samenleving eigenlijk aankan.

Onderzoeken op de genoemde deelterreinen worden verricht op verzoek van en/of in samenwerking met verschillende onderdelen van het ministerie van Justitie, het openbaar ministerie, de politie, de Centrale Recherche Informatiedienst, het ministerie van Binnenlandse Zaken, het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de stichting EDRN. Binnen verschillende projecten wordt ook nauw samengewerkt met andere onderzoeksinstituten.

De verscheidenheid aan deelterreinen laat echter onverlet dat in vrijwel alle onderzoeken op de verschillende terreinen aandacht wordt besteed aan wat we hier kort *effecten van beleid* noemen. Dit min of meer centrale thema van onderzoek sluit aan bij de programmering van onderzoek voor het ministerie van Justitie en daarmee ook bij de verschillende beleidsplannen die de afgelopen jaren zijn verschenen. In de beleidsplannen die gedurende de huidige kabinetsperiode zijn verschenen ('Recht in beweging', 'Strafrecht met beleid' en 'Met vaste hand') wordt vastgesteld dat rechtshandhaving en rechtsverzorging tekortschieten. Dit wordt ondermeer geweten aan gebrek aan inzicht in de 'lastige wisselwerking van beleidsbepaling, gebruik en inrichting van wetgeving en de daadwerkelijke uitvoering en handhaving'. Er wordt dan ook niet alleen vastgesteld dat er méér inzicht in onderhavige materie dient te komen maar ook dat deze inzichten, méér dan thans het geval is, van invloed moeten zijn op de vormgeving van beleid en regelgeving³. Dat effecten van beleid op alle deelterreinen het centrale thema vormen is daarmee het rechtstreekse en logische gevolg van de constatering dat rechtsverzorging en rechtshandhaving in het algemeen tekortschieten als gevolg van gebrek aan inzicht in de werking van beleid.

Binnen het brede terrein van de rechtshandhaving geschiedt het onderzoek naar effecten van beleid op uiteenlopende manieren. Op het deelgebied van politie wordt momenteel door het WODC geparticipeerd in de 'Politiemonitor'. In het kader van dit samenwerkingsproject wordt periodiek een aantal vragen gesteld aan een omvangrijke steekproef uit de Nederlandse bevolking. De bevindingen uit deze periodieke enquête zijn te gebruiken als 'meetinstrument' voor de verschillende politieregio's en districten. Als zodanig wordt de Politiemonitor thans gebruikt ten behoeve van onderzoek naar preventie van woninginbraken binnen de regio's IJsselland en Rotterdam-Rijnmond. Deze onderzoeken worden verricht door de regio's zelf, terwijl het WODC voor de begeleiding en coördinatie ervan zorgdraagt. Op termijn zal het WODC op dit gebied overigens een zogenaamde meta-evaluatie verrichten. Voorts wordt nagegaan in hoeverre de Politiemonitor te gebruiken is voor het genereren van betrouwbare en valide prestatie-indicatoren.

Naast woninginbraken staan ook bedrijfsinbraken in de belangstelling. In dit kader wordt thans een onderzoek verricht naar inbraken op bedrijfsterreinen of anderszins afgebakende geografische gebieden. In dit onderzoek staan modi operandi centraal. Kennis hiervan is van belang om het preventiebeleid te optimaliseren. Dit onderzoek kent een kwantitatief en een kwalitatief deel. Het eerste bestaat uit dossieranalyse, in het kader waarvan zo'n 1000 processen-verbaal worden nagetrokken, en een enquête onder de bedrijven. Voorts vinden diepte-interviews met daders plaats. Dit laatste past overigens weer in het kader van daderonderzoek. In dit kader hebben in het verleden ook interviews plaatsgevonden met autokrakers en (bank)overvalers. Aangezien tegelijkertijd onderzoek wordt uitgevoerd naar publiek/private samenwerking op het gebied van veiligheid - de zogenaamde ppp-projecten op bedrijventerreinen - en binnen deze onderzoeken vergelijkbare vragenlijsten worden afgenomen, is besloten deze onderzoeken, voor wat betreft de dataverzameling, min of meer in elkaar te schuiven. Zulks verhoogt niet alleen de efficiency maar vooral ook de vergelijkbaarheid van resultaten. Rapportages zullen overigens gescheiden plaatsvinden.

3 Zie Met vaste hand; een beleidsnota voor de verbetering van de kwaliteit van de rechtshandhaving, pp. e.v.

Al langer loopt het onderzoek naar verplaatsingseffecten van criminaliteitsbestrijding. Ook dit onderzoek is deels kwantitatief en deels kwalitatief en worden diepte-interviews met daders gevoerd. Dit onderzoek moet niet alleen antwoord geven op de vraag of er zoiets als verplaatsingseffect (te meten) is, maar ook zicht bieden op de vermeende verscheidenheid aan misdrijven, gepleegd door autokrakers.

Ook in het kader van beleidsevaluatie wordt al weer enige tijd onderzoek verricht naar de effecten van integraal buurtbeheer. Dit onderzoek, dat in samenwerking met een commercieel onderzoeksbureau wordt verricht, vindt zowel een proces- als een effectevaluatie plaats. In het kader van het eerste vindt een beschrijving van de aard en uitwerking van integraal buurtbeheer plaats. De effectevaluatie omvat een tweetal metingen, waarin de zowel de aard en omvang de criminaliteit als gevoelens van veiligheid worden gemeten. Achterliggende gedachte is dat integraal buurtbeheer leidt tot vermindering van de criminaliteit, hetgeen leidt tot toename van gevoelens van veiligheid. Aangezien in de verschillende wijken binnen de onderzochte gemeenten verschillende vormen van integraal buurtbeheer worden toegepast, moet het onderzoek tevens een antwoord geven op de vraag welke vorm van integraal buurtbeheer het meest doelmatig is.

Schietpartijen, doden en gewonden als gevolg van illegaal vuurwapengebruik vertonen al jaren een stijgende lijn terwijl de aantallen in beslag genomen wapens en aangehouden verdachten een dalende lijn vertonen. Uit eerder onderzoek op dit gebied bleek dan ook dat de inspanningen van politie en justitie op dit vlak te wensen overlaten. Mede hierom heeft de Recherche Advies Commissie geadviseerd regionale vuurwapenbureaus op te richten. In het verlengde van deze oprichting verricht het WODC dit jaar een onderzoek dat moet uitwijzen welke resultaten deze bureaus boeken bij de bestrijding van illegaal bezit en gebruik van vuurwapens. Ook binnen dit onderzoek wordt aandacht besteed aan de daderkant. Zo worden 50 à 100 daders geïnterviewd.

Naast lokale en individueel gepleegde criminaliteit hebben ook de *georganiseerde* en de *grensoverschrijdende misdaad* onze onderzoeksmatige belangstelling. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een studie naar grensoverschrijdende misdaadondernemingen. Doel van dit onderzoek is zicht te krijgen op de wijze waarop winsten worden veilig gesteld en wat de rol is van de bovenwereld bij het reilen en zeilen van dergelijke ondernemingen. In dit kader worden in binnen- en buitenland dossiers geanalyseerd. Naast dit onderzoek wordt gewerkt aan de opzet van een onderzoek naar BTW-fraude. Hierbij wordt gestreefd naar internationale samenwerking, mede gesubsidieerd door het onlangs daadwerkelijk opgerichte EDRN. Meer op het terrein van georganiseerde misdaad ligt het onderzoek naar de effecten van wat in de wandelgangen de 'Pluk-ze-wetgeving' is gaan heten. Deze wetgeving moet ruimere mogelijkheden bieden om wederrechtelijk verkregen voordeel af te romen. Het doel van dit onderzoek is primair te achterhalen op welke wijze de wetgeving op arrondissementsniveau is geïmplementeerd. Daarnaast dient te worden vastgesteld of de nieuwe wetgeving beantwoordt aan de doelstellingen en verwachtingen. Dit onderzoek is verdeeld in een aantal stadia. In het eerste stadium worden vragenlijsten uitgezet op parketten, Bureaus Financiële Ondersteuning (BFO's) en rechtbanken en vindt een kwalitatieve nulmeting plaats in de regio's Gelderland-Midden en Amsterdam-Amstelland. In de tweede fase worden wederom vragenlijsten uitgezet, ondermeer om na te gaan hoeveel wederrechtelijk verkregen voordeel kon worden afgeroomd. In de derde fase zal, conform de wens van de regering, een evaluatie van de wetgeving over een periode van vijf jaar plaatsvinden.

Al sinds enige jaren verricht het WODC onderzoek op het terrein van *milieu*. Voor dit onderzoek is jaarlijks vanuit Hamil⁴-gelden een vast bedrag geormerkt. Voor dit en volgende jaren is echter extra geld uitgetrokken om het beleid zoals tot nu toe ontwikkeld en uitgevoerd te evalueren. In het kader van deze evaluatie lopen reeds enkele onderzoeken en verkeren andere in de opzetfase. Lopend onderzoek betreft het ontwikkelen van indicatoren voor de strafrechtelijke handhaving van de milieuregelgeving. Deze indicatoren dienen milieuprestaties zichtbaar te maken. In de wandelgangen heeft dit project de naam Justitiemilieumeetlat gekregen. Binnen dit project wordt in overleg met betrokken directies van de ministeries van Justitie en VROM een getrapte milieumeetlat ontwikkeld, oplopend van regiokorps, via openbaar ministerie en arrondissementen naar het ministerie.

Om na te gaan hoeveel tijd het openbaar ministerie besteedt aan milieuwethandhaving, is in het afgelopen najaar een tijdschrijfonderzoek verricht binnen het ressort Amsterdam. Rapportage hiervan heeft begin 1994 plaatsgevonden. Naar het zich laat aanzien, zal dit onderzoek een vervolg elders in den lande krijgen.

Voorts wordt in dit jaar een onderzoek op de rails gezet dat tot doel heeft enig zicht te verschaffen op de aard en verschijningsvorm van zware, al dan niet georganiseerde, milieucriminaliteit. Het specifieke doel van dit onderzoek is te komen tot een inventarisatie van definities van zware milieucriminaliteit en een aanzet te geven tot een eenduidige definitie ervan. Daarnaast zal een beschrijving worden gegeven van de bestrijding ervan. Dit onderzoek is vooral kwalitatief van opzet en bestaat uit het voeren van vraaggelbesprekken met diverse betrokkenen en analyse van zware milieuzaken. Dit onderzoek wordt verricht in samenwerking met een externe onderzoeksgroep.

In vervolg op het bovenstaande onderzoek zal een onderzoek onder de naam Zware Milieucriminaliteit II van start gaan. Dit onderzoek zal een evaluatie bevatten van enkele grotere, multidisciplinaire strafrechtelijke milieu-onderzoeken. Dit project, dat ook weer in samenwerking wordt uitgevoerd, zal niet alleen resulteren in een rapport van aanbevelingen betreffende de organisatievorm en inhoud van strafrechtelijke onderzoeken terzake, maar ook uitmonden in een standaarddevaluatiemodel voor multidisciplinair strafrechtelijk milieu-onderzoek. Parallel hieraan wordt gewerkt aan de opzet van Zware Milieucriminaliteit III. Dit project zal het karakter krijgen van een 'worst case scenario'. Voorts is eind 1993 een onderzoekje gestart naar het beleid van arrondissementsparketten inzake vervolging van overheden wegens het overtreden van de milieuwet- en regelgeving. Binnen dit project draait het met name om de ontvankelijkheid van het openbaar ministerie bij het dagvaarden van lagere overheden. Afronding van dit project heeft inmiddels begin dit jaar plaatsgevonden.

Daarnaast is begin dit jaar de derde meting in het kader van de planning-and-controlcyclus van het openbaar ministerie in gang gezet. Deze cyclus voorziet in een drietal metingen over de jaren 1991-1993. Uiteindelijk doel van deze serie metingen is het zichtbaar maken van de ontwikkelingen in de milieutaak van het openbaar ministerie.

Ook op het gebied van *migratie, vreemdelingen- en asielbeleid* is sprake van gebrek aan inzicht in de wisselwerking tussen werkelijkheid en beleidsbepaling. Daarom worden thans een enkel groot en diverse kleinere onderzoeken verricht. Een groot onderzoek is het onderzoek naar motieven van vreemdelingen en asielzoekers om naar Nederland te komen. Dit onderzoek wordt verricht in samenwerking met anderen. Zo verricht het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI) het onderzoeksdeel waarin de motieven van vreemdelingen wor-

4 Hamil: handhaving milieuwetgeving.

den nagetrokken. Het WODC neemt het asieldeel voor zijn rekening. In het kader van deze studie worden zo'n 1200 dossiers van asielzoekers geanalyseerd. Deze dossiers omvatten een periode van tien jaar. Dit onderzoek moet een antwoord geven op de samenstelling van de asielzoekerspopulatie en vooral de veranderingen daarin over de afgelopen jaren. De dossiers bieden niet alleen duidelijkheid over de motieven om naar Nederland te komen, maar laten ook zien wat de sociale en culturele achtergronden van asielzoekers zijn, wat hun vluchtmotieven zijn, hoe hun reisverhaal luidt en hoe het hen hier in Nederland in de procedure vergaat. Voorts moet dit onderzoek een antwoord geven op de vraag hoe zorgvuldig de procedure verloopt.

Een kleiner onderzoek is dat naar de partnerkeuze in het algemeen en die van allochtonen in het bijzonder. Dit onderzoekje is het gevolg van de constatering dat gezinsvorming, waarbij een vreemdeling uit het buitenland zich hier voegt bij zijn of haar huwelijkspartner, nog steeds in belang toeneemt. Daarbij moet worden bedacht dat van alle mensen die hun huwelijkspartner uit het buitenland laten overkomen ca. 30% de Nederlandse nationaliteit bezit. Een en ander duidt erop dat immigratie door middel van gezinshereniging blijvend zal zijn en wellicht zal toenemen.

Onlangs is in het kader van beperking van bovengeschetste immigratie een verscherping van een van de toelatingscriteria toegepast. Thans wordt nagegaan welke de effecten zijn van deze verscherping. Daarbij wordt eveneens nagegaan of het beleid terzake duidelijk en uitvoerbaar is. In toenemende mate is er in Nederland, net als overigens in omliggende landen, sprake van binnenkomst van alleengaande, minderjarige asielzoekers. Vanwege hun minderjarigheid stellen zij het ontvangende land voor specifieke problemen. Zo is een voogdijvoorziening nodig en kan verwijdering in veel gevallen niet plaatsvinden. Met het oog op deze ontwikkeling worden parallel twee onderzoekjes verricht. Het ene is gericht op de daadwerkelijke opvang van minderjarige asielzoekers in Nederland. Daarnaast wordt onderzocht hoe in het buitenland de opvang geregeld is.

In voorbereiding zijn een onderzoek naar vreemdelingenbewaring en de gevolgen van het ontbreken van een hoger-beroepsmogelijkheid in de Vreemdelingenwetgeving.

2.3 Strafrechtstoepassing en jeugdbescherming

Op het terrein van de *strafrechtstoepassing* is het zoeken naar nieuwe afdoeningsvormen en varianten op bestaande voorzieningen allesbehalve nieuw. Het begon allemaal nog voorzichtig in het begin van de jaren tachtig met de introductie op kleine schaal van dienstverlening voor volwassenen, de werk- en leerprojecten voor jeugdigen en niet te vergeten de eerste Alcohol Verkeer Cursussen. Al vrij snel evenwel, ging het om grote aantallen en vele varianten. En niets lijkt een verdere ontwikkeling in de jaren negentig in de weg te staan. Integendeel, de capaciteitsproblemen in het gevangeniswezen hebben niet alleen geleid tot een forse capaciteitsuitbreiding aldaar, maar ook tot een intensivering van de ontwikkeling van andere afdoeningsvormen die zijn bedoeld als alternatief voor of verkorting van de vrijheidsstraf. Deze belangrijke ontwikkeling zien we ook weerspiegeld in de onderzoekinspanningen van het WODC in de afgelopen jaren. Het grote aantal nieuwe initiatieven en de beleidsontwikkeling dienaangaande vragen steeds opnieuw om zorgvuldige evaluatie. Evaluaties van nieuwe initiatieven en experimenten in de sfeer van taakstraffen, detentiefasering en extramurale executiemodaliteiten vormen dan ook al jaren een vast onderdeel van het activiteitenplan van het WODC en kunnen daarom als een kernactiviteit van het WODC worden beschouwd.

Ook de komende tijd zal aan dit thema veel aandacht worden besteed. De discussie over het doel van de strafrechtstoepassing is lange tijd beheerst door cynisme en gevoelens van

onmacht. In het bijzonder op de invulling van de vrijheidsstraf had dit een enigszins verlamme werking. Er is echter sprake van hernieuwde aandacht voor de invulling van de vrijheidsstraf. Extra faciliteiten en een gericht cursusaanbod, toegespitst op werktoeleiding en somtijds zelfs werkgaranties, kunnen aan de vrijheidsstraf een extra dimensie geven.

Eind 1994 zal een rapport verschijnen over Cashba, een drie maanden durend intensief (arbeidstrainings)project in Rotterdam, dat wordt toegepast bij jong-volwassenen als alternatief voor twee tot vijf maanden detentie. In het voorjaar zal een rapport verschijnen over het eerste deel van het onderzoek Dienstverlening meerderjarigen. In dit rapport worden de uitkomsten gepresenteerd van een studie naar recidive van dienstverleners en kortgestraften. Het tweede deel van dit onderzoek heeft betrekking op de uitvoeringspraktijk van de dienstverlening, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de positie van de dienstverlening in het sanctiepakket (inclusief 'aanzuigende werking') en de toepassing van dienstverlening bij de zogenaamde moeilijk plaatsbaren. Dit tweede deel wordt eind 1994 afgesloten.

De bemoeienis van het WODC met AVC (Alcohol Verkeer Cursus), die al heel wat jaren terug gaat, wordt in 1994 voortgezet met twee kleinere projecten. De evaluatie van AVC Proloog, een korter durende AVC voor mensen met lagere promillages, zal worden afgerond en een begin zal worden gemaakt met de evaluatie van AVC Trajectbegeleiding, een variant waarbij aan deelnemers van een AVC de mogelijkheid van bemiddeling bij verdere hulpverlening wordt geboden. Twee evaluatie-onderzoeken zullen dit jaar worden voortgezet. Het betreft het Helmondse project RETOUR, waar jongvolwassen gedetineerden het laatste deel van hun straf doorbrengen in een intensief begeleidingsprogramma in een speciaal daartoe ingericht pand in Helmond. Een tussenrapportage over de eerste groep deelnemers komt naar verwachting na de zomer beschikbaar. Voortgezet wordt ook de evaluatie van het Junior-Roustabout-project, dat onderdeel uitmaakt van de vakopleidingen die het Huis van Bewaring Havenstraat in Amsterdam een deel van haar gedetineerden aanbiedt. Het gaat hier om een samen met het particuliere bedrijfsleven opgezette bedrijfsopleiding voor de offshore industrie, waarbij alles in het werk wordt gezet om aan de opleiding een baangarantie te koppelen.

De voorbereidingen voor ERA (Externe Resocialisatie Afdeling), het resocialisatieprogramma voor langgestraften die verblijven op de Individuele Begeleiding Afdeling van de gevangenis Norgerhaven in Veenhuizen, zijn inmiddels afgerond, zodat het project daadwerkelijk van start kan gaan. Dat betekent tevens dat de evaluatie hiervan door het WODC, vooralsnog door middel van een monitorsysteem, eveneens een aanvang neemt.

Volgens afspraak zal het WODC weer aandacht besteden aan recidive-onderzoek met betrekking tot de tbs. In de loop van het jaar zal gerapporteerd worden over een kwantitatief georiënteerde recidivestudie. Het betreft een replicatie van reeds eerder door het WODC uitgevoerde onderzoeken. Vervolgens zal een meer kwalitatieve studie in gang worden gezet, opdat beter inzicht verkregen wordt in relevante kenmerken voor wel of niet recidiveren van tbs-gestelden.

Nieuw dit jaar is de evaluatie van het experiment met de Jeugdwerkinrichtingen. In januari zijn de eerste deelnemers gearriveerd in dit project, dat is voortgekomen uit de destijds door premier Lubbers gedane suggestie speciale projecten ('kampementen') op te zetten voor jeugdige plegers van ernstige misdrijven. Het thans uitgewerkte project overspant een periode van vijftien maanden en bestaat uit drie fasen. De eerste fase (drie tot zes maanden) brengen de deelnemers in geslotenheid door in Veenhuizen. Daarna verblijven zij gedurende drie tot zes maanden in een van de drie halfopen voorzieningen elders in het land. De laatste fase ten slotte gaan zij, met intensieve reclasseringsbegeleiding, terug naar huis. Arbeidstoeleiding vormt een zeer belangrijk element van het programma. Het WODC draagt zorg voor een effectevaluatie, waarbij niet alleen gekeken wordt naar recidive, maar ook naar de wijze waarop invulling wordt

gegeven aan arbeidstoeleiding en in hoeverre dat tot concrete resultaten leidt.

De uitkomsten van al deze activiteiten vormen tevens een onderdeel van de Nederlandse inhoudelijke bijdrage aan een Expert Committee on the Treatment of Young Adult Offenders van de Raad van Europa, die in 1996 advies moet uitbrengen over de aanpak van jongvolwassen delinquenten, en de European Offender Employment Group, die de Europese Commissie adviseert over de ontwikkeling van projecten en internationale samenwerkingsverbanden die de kansen op de arbeidsmarkt voor ex-gedetineerden bevorderen. In beide commissies wordt vanuit het WODC geparticipeerd.

Voor toekomstige activiteiten van het WODC ten aanzien van de strafrechtstoepassing zijn twee ontwikkelingen op dit terrein van belang. Ten eerste de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid dat steeds weer nieuwe kleinere en grotere experimenten met *nieuwe interventievormen* zullen worden gestart. Daarbij zal regelmatig een beroep worden gedaan op het WODC om een en ander te evalueren. Dit vraagt om stroomlijning en standaardisering van methodes en instrumenten. Ten tweede valt bij beleidsdirecties een toenemende belangstelling te bespeuren voor *de kwaliteit van de strafrechtstoepassing*. Een van de manieren om deze kwaliteit te beoordelen, is gelegen in bestudering van de uitkomsten, van de effectiviteit. Meer en meer zal er behoefte zijn aan periodieke en snel beschikbare informatie over recidive van mensen die bepaalde strafrechtelijke interventies hebben ondergaan. Naar de mening van het WODC vraagt dit om een systeem van informatie, dat continu wordt aangevuld met uniforme data omtrent justitiële contacten. De haalbaarheid van een dergelijk systeem zal dit jaar nader worden onderzocht (zie ook elders in dit activiteitenplan).

Een ander hier te vermelden onderzoek richt zich specifiek op het gevangeniswezen en is duidelijk anders van karakter dan de hiervoor genoemde projecten. In het gevangeniswezen is de afgelopen jaren een begin gemaakt met *deconcentratie* van beheerstaken van het departement naar de afzonderlijke inrichtingen in het veld. Het WODC heeft deze ontwikkeling in een drietal inrichtingen van nabij gevolgd en daarover tussentijds aan zowel de drie betrokken inrichtingen als de directie Delinquentenzorg en Jeugdinstellingen gerapporteerd. Eind 1994 hoopt het WODC haar bevindingen in een eindrapport bekend te maken. Het proces van deconcentratie zal worden gevolgd door een *verzelfstandiging* van het uitvoerend apparaat, welke samenhangt met de analyse van het takenpakket van het ministerie van Justitie. Het WODC is verzocht om op soortgelijke wijze als bij het proces van deconcentratie de gevolgen van deze verzelfstandiging te evalueren.

Ten slotte vermelden we hier een in 1994 te starten onderzoek, dat zich evenals het deconcentratie- en verzelfstandigingsonderzoek in het gevangeniswezen onderscheidt van eerder genoemde evaluaties. Het is een dadergericht onderzoek, dat door middel van literatuuronderzoek, kwalitatief dossieronderzoek en daderinterviews tot een profiel tracht te komen van extreem rechtse delinquenten en hun motieven voor het plegen van bepaalde gewelddelicten. Op het terrein van de *jeugdbescherming* vinden momenteel twee grote, op de uitvoering gerichte, onderzoeken plaats. Aan de hand van uitvoerige interviews met gezinsvoogden wordt in kaart gebracht hoe uitvoering wordt gegeven aan de ots (ondertoezichtstelling). Dit project vormt het vervolg op een grootschalig kwantitatief onderzoek naar de gronden voor de ots. Het ots-onderzoek wordt medio dit jaar afgesloten.

Het tweede onderzoek heeft betrekking op de justitiële jeugdinstellingen voor behandeling. Dit in 1992 gestarte onderzoek omvat een uitvoerige beschrijving van de populatie van alle behandelinstellingen. Voorts worden de behandelingsmethoden van de afzonderlijke instellingen beschreven. Ter afsluiting vindt er een follow-up onderzoek plaats teneinde de leefsituatie van jeugdigen na verblijf in een behandelinstelling na te gaan. De eerste rapportage (over de

populatie) wordt eind 1994 verwacht. Nauw gelieerd aan dit onderzoek is de evaluatie van Amal, de behandelinrichting voor Marokkaanse jongens in Amsterdam, die in 1993 bij wijze van experiment is gestart.

Een klein onderzoek naar ervaringsleren, zoals dat wordt toegepast in het kader van een ots of als alternatieve sanctie, wordt in 1994 afgerond. Hetzelfde geldt voor het onderzoek met betrekking tot de voorlopige hechtenis van jeugdigen.

Het permanente onderzoek naar de ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit en de jeugdbescherming wordt voortgezet. Medio dit jaar zal het vierde rapport in deze reeks verschijnen. Het WODC heeft geparticipeerd in de eerste golf van een longitudinaal onderzoek onder 3000 12- tot 24-jarigen. De belangrijkste vraag waar het onderzoek antwoord op wil geven, is in hoeverre ingrijpende 'life events' van (blijvende) invloed zijn op later gedrag van de jongeren. Inmiddels is een eerste verslaglegging van dit onderzoek voltooid. Verdere deelname aan het onderzoek - dat in totaal drie golven in een tijdsperiode van 6 jaar beslaat - is nog onderwerp van beraad. Enkele jaren geleden is door het WODC het initiatief genomen tot een internationaal onderzoek naar self-reportdelinquentie. Hieraan hebben 14 westerse landen deelgenomen. Ten behoeve van dit onderzoek heeft het WODC een standaardvragenlijst ontworpen. Een eerste publikatie met delinquentie- en achtergrondgegevens van 14 landen zal voorjaar 1994 verschijnen.

Nieuw op dit terrein is een haalbaarheidsonderzoek naar de zin en mogelijkheden van een evaluatie van de Wet op de Jeugdhulpverlening. Bekeken zal worden of en in welke mate sprake is van knelpunten als gevolg van deze, alweer enige jaren terug in werking getreden wet. Speciale aandacht zal onder meer worden besteed aan de voorrangsregeling voor justitiepupillen in residentiële voorzieningen.

De op het WODC aanwezige kennis en expertise op het gebied van evaluatie zal dit jaar niet alleen worden aangewend voor onderzoek. In samenwerking met de directie Jeugdbescherming en Reclassering wordt momenteel een korte cursus over kortdurende, gerichte evaluaties voorbereid. Op grond van hun onderzoekervaring zullen WODC-medewerkers de mogelijkheden en onmogelijkheden van evaluaties uiteenzetten, helpen bij de formulering van evaluatiecriteria en wijzen op voetangels en klemmen. De bedoeling is dat op deze wijze ondersteuning wordt geboden voor thematische inspecties, zoals die in de sectoren reclassering, Raden voor de kinderscherming en instellingen voor voogdij en gezinsvoogdij (dienen te) worden uitgevoerd.

Na in het verleden enkele (spraakmakende) onderzoeken op het terrein van het *drugbeleid* te hebben verricht in Nederland, beweegt het WODC zich thans ook buiten de grenzen. In samenwerking met de Amerikaanse RAND Corporation en het Nederlands Centrum voor de Geestelijke Volksgezondheid wordt gewerkt aan de opzet van een internationaal vergelijkende studie, in een aantal Europese steden, naar de relatie tussen drugbeleid en de mate van sociale en justitiële schadelijkheid van druggebruik. Ter voorbereiding van dit onderzoek is een haalbaarheidsonderzoek gedaan, dat binnenkort wordt afgerond.

Documentatie en informatievoorziening

De interne verzelfstandiging van het WODC valt samen met het twintigjarig bestaan ervan in de huidige vorm; vanaf 1973 kreeg het WODC een zelfstandige onderzoeksfunctie. De (sociaal-) wetenschappelijke interesse van Justitie stamt echter van ver voor 1973. In het toenmalige WVDC (Wetenschappelijk Voorlichtings- en Documentatiecentrum) concentreerden de activiteiten zich op documentatie, informatieverstrekking en literatuurstudie. De huidige afdeling Documentatie en Informatie kan worden gezien als een directe voortzetting van deze oorspronkelijke functie, na 1973 uitgebreid met de ondersteuning van het empirisch onderzoek. In het verlengde van deze uitbreiding werd aan het eind van de jaren tachtig ook de bureauredactie van de rapporten aan de afdeling toegevoegd.

In het proces van interne verzelfstandiging heeft de plaats van de afdeling in de Justitie-organisatie ter discussie gestaan. Overwogen is om de afdeling af te splitsen van de onderzoek-activiteiten van het WODC en elders op Justitie onder te brengen. Er heeft een expliciete afweging op het hoogste departementale niveau plaatsgevonden, die heeft geleid tot een positieve beslissing voor een gezamenlijke organisatie van onderzoek en informatie. De wederzijdse inspiratie van beide functies heeft hierbij de doorslag gegeven. In verband hiermee werd de missie van het WODC omschreven in termen van een geïntegreerde functie van onderzoek en informatie. De functie van de afdeling D&I kan worden gedefinieerd als het verzorgen van sociaal-wetenschappelijke en beleidsinformatie op het terrein van Justitie, in het bijzonder wat betreft het criminaliteitsvraagstuk. Bij de beslissing tot interne verzelfstandiging van het WODC zijn enkele nadere afspraken gemaakt, waarbij de naam Documentatie en Publikaties (D&P) overigens werd veranderd in Documentatie en Informatievoorziening (D&I).

In de eerste plaats zal aan de afdeling een duidelijk onderscheiden budget worden toegekend, op basis van de documentaire informatievoorziening en de tijdschriften *Justitiële verkenningen* (JV) en het *European Journal on Criminal Policy and Research* (EJ). In de tweede plaats is de tijdelijke formatie voor de Europese documentatie structureel gemaakt. Aan het WODC is een Europese verkenningfunctie toegekend, die tot uitdrukking komt in de activiteiten voor het *European Documentation and Research Network* (EDRN) en het reeds genoemde Europese tijdschrift.

In de derde plaats zal er vanuit de documentatie worden gestreefd naar nauwere inhoudelijke samenwerking met andere documentatiediensten op Justitie. Hierbij moet vooral worden gedacht aan de Centrale Bibliotheek van Justitie; tevens zal de Europese documentatie een rol spelen in de afstemming van de Europese informatieverzameling op Justitie. Ten slotte is besloten een nieuw produkt te ontwikkelen tussen de 'snelle' literatuurinformatie op basis van uitdraaien en attenderingslijsten aan de hand van interesseprofielen (SDI's) en de langzame, meer omvattende tijdschriften JV en EJ, namelijk de zogenoemde 'Literatuurverkenningen'. Gebleken is dat er vanuit het beleid behoefte bestaat aan snel geproduceerde inhoudelijke overzichten van de literatuur over een bepaald thema. Een literatuurver-

kenning omvat maximaal 16 pagina's (inclusief literatuurlijst) en wordt binnen vijf weken geproduceerd op verzoek van een beleidsdirectie.

Tegenover dit nieuwe produkt staat het verlies van 'Dutch Penal Law and Policy; Research Notes from the Netherlands'. Hoewel vanuit het buitenland positieve geluiden over deze uitgebreide samenvattingen van WODC-onderzoek werden gehoord, werd om financiële redenen besloten deze serie stop te zetten. Deels zal WODC-onderzoek kunnen worden gerapporteerd in het Europese tijdschrift; daarnaast zal in principe ieder jaar een 'Research Programme' worden uitgegeven waarin de Engelse samenvattingen uit de rapporten worden opgenomen. In 1994 worden er nog twee 'Research Notes' gepubliceerd, waarmee een serie van tien is volgemaakt. Hieronder zal kort worden ingegaan op de verschillende activiteiten van de afdeling D&I. Een vooruitblik naar 1994 en verder is vanwege het permanente karakter van de meeste activiteiten gekoppeld aan een evaluatie van de activiteiten in 1993 en eventueel eerder. Achtereenvolgens worden behandeld de documentatie (incl. de Europese documentatie), Justitiële verkenningen en het European Journal on Criminal Policy and Research.

3.1 De WODC-documentatie

Invoer

Door de documentaristen wordt sociaal-wetenschappelijke en beleidsmatige literatuur ontsloten op het terrein van het criminaliteitsvraagstuk. Hiertoe is het WODC geabonneerd op circa 150 tijdschriften uit binnen- en buitenland. Daarnaast wordt actief gezocht naar informatie in de vorm van boeken, rapporten (zogenoemde grijze literatuur), overdrukken uit andere tijdschriften en congrespapers.

Sinds 1987 wordt de informatie gedigitaliseerd opgeslagen in het Judis-systeem van het ministerie van Justitie. Een ingevoerd document bestaat uit een titelbeschrijving, een 'abstract' en een aantal trefwoorden. De literatuur wordt ontsloten aan de hand van een thesaurus. Deze gestructureerde standaardtrefwoordenlijst werd in 1993 gepubliceerd. Met de thesaurus is het terrein waarop de WODC-documentatie zich beweegt, nauwkeurig gedefinieerd.

Op 31 december 1993 waren er in totaal 28.216 documenten ingevoerd, waarvan 18.701 artikelen, 4.167 boeken/rapporten en 3.326 hoofdstukken uit bundels (in-verwijzingen). In 1993 werden 4.899 documenten ingevoerd (500 meer dan in 1992), waarvan 2.125 Nederlandstalige, 2.257 Engelstalige, 437 Duitstalige en 154 Franstalige. Opmerkelijk is dat in de laatste jaren in toenemende mate documenten over Nederland in een andere taal werden ontsloten (van 133 in 1990 tot 262 in 1993).

Benutting

Wat betreft de benutting van de WODC-documentatie kan een onderscheid worden gemaakt naar produkten en doelgroepen. Ten aanzien van de produkten kunnen, behalve de 'eenvoudige' dienstverlening, worden onderscheiden de literatuuruitdraai, de SDI (attending via interesseprofiel) en de literatuurverkenning. In 1993 werd dit laatste, nieuwe produkt eenmaal geproduceerd op verzoek van de directie Delinquentenzorg en Jeugdinrichtingen ('Amerikaanse kamperenten').

Ten aanzien van de doelgroepen kan onderscheid worden gemaakt tussen interne aanvragen (MvJ), aanvragen uit het Justitieveld, externe aanvragen (Nederland) en buitenlandse aanvragen. In vergelijking met de gegevens van 1990, 1991 en 1992 (zie tabel) is er een stijgende lijn in het aantal externe aanvragen en een licht dalende lijn in het aantal interne aanvragen.

Aantal literatuuraanvragen 1990 -1993 naar herkomst

herkomst	1990	1991	1992	1993	
				abs.	%
intern	182	171	160	152	18,9
Justitieveld	-	-	75	91	11,3
extern					
Nederland	389	435	353	447	55,6
buitenland	26	62	97	114	14,2
totaal	597	668	685	804	100

'Veel gevraagde onderwerpen' waren in 1993 onder andere: alternatieve sancties en HALT; jeugd-criminaliteit en detentie van jongeren; allochtonencriminaliteit en allochtone gedetineerden (ook jongeren); druggebruik, -beleid en legalisatie; vrouwen/meisjescriminaliteit (ook vrouwelijke gedetineerden en meisjesbendes); georganiseerde criminaliteit; racisme; doodstraf; recreatiecriminaliteit.

European Documentation and Research Network on cross-border crime

In 1992 is de afdeling Documentatie van het WODC aangevangen met de opzet van een Europees documentatienetwerk op het gebied van grensoverschrijdende misdaad. In de ontwerpfase van de EDRN-documentatie werd als hoofddoel gesteld het creëren van één database waarin per EU-lidstaat één deelnemer (focal point) regelmatig sociaal-wetenschappelijke informatie met betrekking tot grensoverschrijdende misdaad invoert. Minimaal moet de database gevuld worden met sociaal-wetenschappelijke literatuur op het gebied van de grensoverschrijdende misdaad en maximaal op het gehele gebied van het collectieprofiel van de bestaande afdeling Documentatie. De EDRN-database moet tenminste raadpleegbaar zijn met behulp van trefwoorden in het Engels, Frans en Duits. Alle referenties moeten voorzien zijn van een kort excerpt in de taal van het document. Een selectie van referenties van tijdschriftartikelen inzake grensoverschrijdende misdaad wordt voorzien van indicatieve/informatieve excerpten (250 woorden) in het Engels en Frans. Tegen betaling kan door het coördinatiepunt een integrale vertaling van een artikel worden geleverd.

In 1993 is op basis van de bestaande WODC-database een aparte Engelstalige EDRN-database gecreëerd. Deze bevat momenteel ruim 5.000 referenties met betrekking tot grensoverschrijdende misdaad en aanverwante onderwerpen. Ongeveer 200 referenties zijn voorzien van een uitgebreid Engels en/of Frans informatief excerpt. Het aantal ontvangers van de maandelijkse attenderingslijst van EDRN bedraagt 100.

Het voor EDRN relevante gedeelte uit de bestaande WODC-thesaurus is vertaald in het Engels, Frans en Duits. Het is noodzakelijk om deze vertalingen voor te leggen aan mensen uit deze landen die deskundig zijn op dit gebied. Het is onder andere van belang te controleren of de vertalingen juist zijn en of er nog andere termen worden gebruikt. Dit zogenoemde 'matching' is nauwkeurig en tijdrovend werk, dat een extra inspanning vergt van mensen uit het veld.

Daarom is er onderwijl ook naar andere oplossingen gezocht. De mogelijkheid bestaat het vertaalprobleem grotendeels te omzeilen door middel van de toepassing van neutrale netwerken. Een en ander zal in 1994 nader worden uitgewerkt. Zolang deze neutrale netwerken nog

niet op het ministerie van Justitie zijn geïntroduceerd, wordt doorgegaan met het matchen. In samenwerking met de Universiteit van Gent is in 1993 een pilot gestart om te onderzoeken of de doelstelling van het EDRN-project haalbaar is. De benodigde hard- en software is in Gent geïnstalleerd. De problemen op zowel technisch, documentair als beleidsgebied zijn geïnventariseerd en waar mogelijk opgelost. Begin 1994 wordt de pilot geëvalueerd. Een voorlopige conclusie is dat het project een redelijke kans van slagen heeft, mits goed voorbereid en technisch ondersteund. Het EDRN-project wordt overigens technisch ondersteund door de hoofdafdeling Organisatie en Informatie Ministerie (OIM) en de stafafdeling Informatiemanagement (SIM) van het ministerie van Justitie.

Voor het verzamelen van relevant materiaal uit (nog) niet deelnemende landen is gebruik gemaakt van een informeel netwerk, dat wil zeggen via telefonische contacten met collega's. Het gaat hier hoofdzakelijk om politie-instituten in Europa. Het is niet vanzelfsprekend dat deze instituten benaderd zullen worden met de vraag om als focal point deel te nemen in het EDRN-project.

In december 1993 is de stichting EDRN officieel opgericht. De ondertekenaars waren Griekenland, Italië, Duitsland en Nederland. Een aantal instituten uit de twee eerstgenoemde landen zal op korte termijn benaderd worden met de vraag om deel te nemen aan het documentatieproject. Waarschijnlijk zal de deelname in eerste instantie op informele wijze zijn. In Duitsland was reeds contact met een aantal instituten. In 1994 zal de samenwerking met één van de Duitse instituten geformaliseerd worden. Verwacht kan worden dat de in opdracht van de EDRN-stichting uitgevoerde onderzoeken een belangrijke bron zullen gaan vormen voor de collectievorming van de EDRN-documentatie.

Binnen het departement is besloten de Europese informatievoorziening voor zover mogelijk te coördineren. Het EDRN-coördinatiepunt heeft deze taak op zich genomen. Doel van de coördinatie is de diverse gebruikers te inventariseren en deze door de bestaande archief- en documentatiediensten gezamenlijk van een zo compleet mogelijk informatiepakket te voorzien. De coördinatie zal zich beperken tot de interne gebruikers en zich hoofdzakelijk op de output-zijde richten. In 1994 zal nadere invulling aan deze taak gegeven worden. Het EDRN-documentatieproject wordt in 1994 geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Exploitatie documentatie

In het kader van de EDRN-netwerkontwikkeling zal in 1994 worden onderzocht op welke wijze de database nader kan worden geëxploiteerd ten behoeve van derden. In principe wordt gedacht aan drie soorten relaties: partners die inhoudelijk bijdragen aan de database; partners die financieel bijdragen aan de ontwikkeling van de database; gebruikers die tegen betaling on-line gebruik kunnen maken van de database.

Op basis van medefinanciering van het EDRN-project zal in 1994 de CRI via een modemverbinding worden aangesloten op de EDRN-database voor raadpleging. Tevens zal worden onderzocht in hoeverre ook Europol geïnteresseerd is in een dergelijk samenwerkingsverband. Ook het NSCR heeft zich geïnteresseerd getoond in een aansluiting op de documentatie.

Overige beleidsvoornemens

In 1993 is een aantal projectmatige activiteiten op de rails gezet die in 1994 zullen worden afgerond of vervolgd.

- Op basis van een onderwerpenafbakening wordt gewerkt aan een collectie-analyse. Op grond van een aantal factoren worden de tijdschriftenabonnementen gewogen op hun relevantie. Minder relevante tijdschriften zullen uit de collectie worden gehaald en aangevuld

- met tijdschriften die de 'gaten in de collectie' moeten dichtten. Vanwege een verminderd budget werden in 1993 overigens circa 22 minder relevante tijdschriften afgestoten.
- Per 1 februari 1994 is een aanvang gemaakt met een inhoudelijke samenwerking met de Centrale Bibliotheek. De gemeenschappelijke tijdschriften (45) zijn verdeeld en zullen door slechts een afdeling worden ingevoerd; de afdelingen kennen wel eigen trefwoorden toe.
 - In 1994 zal een ruilabonnementen-actie worden gehouden waarbij de WODC-producten worden aangeboden in ruil voor tijdschriftabonnementen (momenteel overigens bij circa tien tijdschriften reeds het geval).
 - Eveneens in samenwerking met de Centrale Bibliotheek zal een experiment worden gestart met het inlezen van documenten (integraal of gedeeltelijk) met behulp van de in 1993 aangeschafte scan-apparatuur. Naar verwachting kan dit experiment consequenties hebben voor een bredere toepassing op het WODC van zogenoemde 'documentaire informatiesystemen'.
 - Naar verwachting zullen in 1994 drie à vier Literatuurverkenningen worden geproduceerd. De eerste in 1994 betreft het onderwerp detentieplanning, wederom in opdracht van de directie D&J.
 - Verdergaande samenwerking wordt voorzien met het tijdschrift 'Criminology, Penology and Police Science Abstracts' van uitgeverij Kugler. Momenteel wordt een belangrijk deel van de hierin gepubliceerde literatuur ontleend aan de WODC-documentatie. De ten behoeve van dit tijdschrift in andere landen te ontsluiten literatuur zal ten goede komen aan de EDRN-database.
 - De WODC-documentatie beschikt met ingang van 1994 over CD-rom apparatuur. Er is een CD-rom abonnement op de onderzoeksmethodologische documentatie van de Erasmus Universiteit (Social Research Methods); een abonnement op de 'Criminal Justice Abstracts' is voorzien.
 - Eind 1993 is de eerste on-line publieksscatalogus geplaatst op de documentatie-afdeling, waarmee de gebruiker direct het bestand kan raadplegen. In het voorjaar van 1994 zal deze faciliteit via het netwerk worden aangeboden aan alle medewerkers van het WODC. In het verlengde hiervan kunnen op termijn ook derde personen op het MvJ een aansluiting op het WODC-bestand krijgen. Voor de voortgang van deze ontwikkeling is de documentatie sterk afhankelijk van de directie Algemene Zaken.

Meer in het algemeen lijkt de WODC-documentatie zich te kunnen ontwikkelen tot een centraal informatiepunt ten aanzien van het criminaliteitsvraagstuk. In dit verband kunnen resumerend de volgende sterke punten worden genoemd:

- een systematische en geautomatiseerde database, ontsloten met behulp van een geavanceerde thesaurus;
- directe samenwerkingsverbanden met andere relevante databestanden;
- een professioneel personeelsbestand met navenante landelijke naamsbekendheid;
- internationale netwerkvorming vooral in Europa;
- een directe relatie met (WODC-)onderzoek;
- een directe relatie met de WODC-tijdschriften JV en EJ;
- een gevarieerd aanbod van informatieproducten.

3.2 Justitiële verkenningen

In het verlengde van de documentatiedienst wordt vanaf 1956 een documentatieblad geproduceerd - tot 1975 onder die naam, nadien Justitiële verkenningen - dat van oudsher beoogt justitiefunctionarissen op de hoogte te houden van sociaal-wetenschappelijke onderzoeksbevindingen, zowel van het WODC als uit de internationale literatuur. Geconstateerd kan worden dat dit tijdschrift zich onder deze naam heeft ontwikkeld van een documentatieblad tot een zelfstandig vaktijdschrift. Tot 1987 had het blad een sterke oriëntatie op het WODC-onderzoek, aangevuld en ondersteund door literatuurinformatie van de documentatiedienst (in de vorm van bewerkingen/vertalingen van buitenlandse artikelen).

Het blad leunt nog steeds in belangrijke mate op het WODC-onderzoek en op de documentatie (in het literatuuroverzicht en in de voorbereiding van de themanummers). De redactieraad bestaat voor het grootste deel uit WODC-onderzoekers c.q. teamhoofden. Tezelfdertijd dient te worden vastgesteld dat het blad vanaf 1987 een relatief zelfstandige functie heeft gekregen in het genereren van informatie (zogenoemd uitgelokt aanbod van artikelen in het kader van themanummers). Een groot deel van de auteurs wordt extern geworven. Het tijdschrift speelt met andere woorden een belangrijke rol in het verwerven van externe informatie ten behoeve van justitiële vraagstukken.

Sinds 1988 wordt het tijdschrift ook extern op de markt gebracht. Voor de commerciële exploitatie werd het ondergebracht bij uitgeverij Gouda Quint. Het tijdschrift heeft - met een bestand van 3000 abonnees en veelvuldige signalering in de pers en vaktijdschriften - een stevige en respectabele positie verworven in de sociaal-wetenschappelijke informatievoorziening van Justitie. De samenstelling van de themanummers wordt geleid door de redactionele uitgangspunten 'informatief' en 'pluriform'. JV speelt - resumerend - een zelfstandige rol in het genereren van informatie ten behoeve van beleid en onderzoek.

Verspreiding

Het aantal abonnees op Justitiële verkenningen handhaaft zich reeds enige jaren op ongeveer 3000 (stand van eind 1993: 2972); circa 600 hiervan zijn betalend, de overigen zijn in dienst van Justitie. Opmerkelijk is het aantal keren dat in de afgelopen twee jaar een extra afname kon worden gerealiseerd. Met name vanuit de Justitie-organisatie werd JV actief gebruikt voor informatiedoeleinden. Zo werd JV2 van 1992 (criminaliteitspreventie) in een extra oplage van 700 naar alle Nederlandse gemeenten gestuurd; van een themanummer over de advocatuur (1992, JV6) werden 900 extra exemplaren geleverd aan de Nederlandse Orde van Advocaten; JV9 van 1992 (vreemdelingen) werd door de directie Voorlichting van Justitie en de centrale directie Vreemdelingenzaken in 1800-voud extra afgenomen ten behoeve van een kerstbijlage bij het tijdschrift DVZ-nieuws.

JV2 van 1993 (Recht en moraal) werd in een extra oplage van 140 exemplaren aangeboden aan deelnemers van een studiedag 'Mores leren' georganiseerd door de directie Voorlichting van het ministerie van Justitie. Een extra oplage van in totaal 1600 exemplaren werd gedrukt van JV4 (Reorganisatie van de politie) en JV5 (De politie na de reorganisatie) ten behoeve van het project 'Reorganisatie politie'. Deze nummers werden gestuurd naar de burgemeesters van alle Nederlandse gemeenten. JV9 (Anders straffen) werd in honderdvoud aangeboden in een voorlichtingspakket over taakstraffen van de van de directie Voorlichting.

Literatuuroverzicht

Een in ieder nummer (behalve nummer 7) terugkerende rubriek is het literatuuroverzicht. Dit overzicht van leesvervangende excerpten van uit ongeveer 150 tijdschriften geselecteerde artikelen omvatte in 1992 347 samenvattingen en in 1993 316 (382 in 1991). Het lijkt erop dat deze afname in het totaal aantal excerpten omgekeerd evenredig is aan de toename van de omvang. De themadelen hebben relatief meer aandacht geleverd.

In 1993 werd bovendien een nieuwe selectieprocedure van de te excerpteren artikelen ingevoerd, die in het begin van 1993 voor enige coördinatieproblemen zorgde. Daarnaast bleken gedurende het jaar een aantal excerptisten hun medewerking op te zeggen en bleek het niet eenvoudig voor hen nieuwe in de plaats te vinden. Toekomstig redactioneel beleid moet erop gericht zijn deze ontwikkeling weer terug te buigen. Uitgangspunt van het literatuuroverzicht is en blijft dat de lezer een overzicht krijgt van de belangrijkste publikaties zoals verzameld door de WODC-documentatie.

Onderzoeknummer

Nummer 7 van iedere jaargang is gewijd aan onderzoek op justitieel terrein. In 1992 werden 343 en in 1993 384 onderzoeken (317 in 1991) opgenomen zoals uitgevoerd door het WODC, universiteiten en overige (commerciële) onderzoekinstellingen, of zoals uitgezet door de afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen (EWB) van de centrale directie Wetenschapsbeleid en Ontwikkeling. Daarnaast werd in 1993 voor het eerst een 'Register onderzoeken en trefwoorden' en een 'Alfabetisch register namen onderzoekers' in het onderzoeknummer opgenomen.

Gezien het streven naar een zo volledig mogelijk overzicht van onderzoek op justitieel terrein neemt de omvang van het onderzoeknummer ieder jaar aanmerkelijk toe. Ook het aantal dubbelmeldingen via EWB kan hierin een rol spelen. Verwacht mag worden dat deze trend zich in de komende jaren zal voortzetten. Immers, na het uitkomen van ieder onderzoeknummer melden zich instituten aan met de vraag of zij in het onderzoeknummer van het volgende jaar opgenomen kunnen worden.

Beleidsvoornemens

Voor de twintigste jaargang (1994) staan themanummers over de volgende onderwerpen op stapel:

- JV1 Geweld
- JV2 Straffen in de moderne samenleving
- JV3 Vreemdelingen
- JV4 Reclassering
- JV5 Registratie
- JV6 De ethiek van de staat
- JV7 Onderzoeknummer
- JV8 Vereenvoudiging van wet- en regelgeving
- JV9 Milieu

In het kader van de huisstijl van Justitie zal, evenals de andere WODC-produkten, Justitiële verkenningen van uiterlijk veranderen. Naar verwachting zal deze verandering in 1995 zijn beslag krijgen. Naar aanleiding van deze 'restyling' zal het gehele concept van JV aan een nadere analyse worden onderworpen. Hierbij gaat de aandacht met name uit naar de frequentie, de omvang en de aard van rubrieken.

3.3 European Journal on Criminal Policy and Research

Enige jaren geleden werd, in het kader van de Europese eenwording, besloten om de haalbaarheid te onderzoeken van een Engelstalige versie van *Jv*. Het draagvlak voor een dergelijke uitgave is op twee manieren bekeken.

- Is het mogelijk een uitgever te vinden die het risico wil dragen?
- Zijn er voldoende vooraanstaande personen te vinden die deel willen uitmaken van de internationale 'advisory board'?

Op beide punten zijn succesvolle acties ondernomen; op 8 december 1992 werd het eerste exemplaar van het tijdschrift aangeboden aan mr. Grosheide, toenmalig directeur-generaal Coördinatie Europese Zaken en Immigratie-aangelegenheden. De internationale advisory board bestaat uit achttien gerespecteerde (wetenschappelijke) deskundigen met betrekking tot het criminaliteitsvraagstuk. Het tijdschrift wordt uitgegeven door Kugler, onderdeel van de Koninklijke Vermandegroep.

Inmiddels is de eerste jaargang afgerond. Behalve een gevarieerd eerste nummer, werden themanummers geproduceerd over 'Drugs and crime', 'Cross-border crime' en 'Police cooperation and private security'. Van dit laatste nummer werden 250 exemplaren afgenomen door de CRI ter verspreiding onder relaties. Over het algemeen komen er gunstige reacties op het tijdschrift binnen; aangezochte auteurs zijn meestal zeer bereidwillig om bij te dragen in het kader van een themanummer. De ervaring sluit aan bij die van de redactie van *Jv*. Er zijn begin 1994 circa 200 betaalde abonnementen, waarvan het WODC er 100 verspreidt op het ministerie van Justitie. Het aantal wordt door de uitgever zeer bemoedigend gevonden.

De werkzaamheden voor het tijdschrift drukken, na een kortstondig werkverband van een redacteur, volledig op de zittende formatie. Na de tweede jaargang zal het tijdschrift worden geëvalueerd. In de tweede jaargang (1994) staan themanummers gepland over 'Consistency in sentencing', 'Ethnic violence' en 'Insurance and crime'.

WODC-rapporten in 1992 en 1993

Reeks Onderzoek en beleid

1992

- 116 Schadebemiddelingsproject Middelburg
mr. T. van Hecke; drs. J. Wemmers
- 117 Preventiestrategieën in de praktijk.
Een meta-evaluatie van criminaliteits-
preventieprojecten
drs. W. Polder; drs. F.J.C. van Vlaardingen
- 118 Moeilijk plaatsbare jongeren. Een onder-
zoek naar plaatsingen en pogingen tot
plaatsing in tehuizen van OTS-pupillen in de
leeftijd van 12 tot 17 jaar
P.H. van der Laan; C. Verwers; A.A.M. Essers
- 119 Ontwikkeling van de jeugdcriminaliteit en
de justitiële jeugdbescherming:
periode 1980-1990
*dr. J. Junger-Tas; drs. M. Kruissink; dr. P.H.
van der Laan*
- 120 Politie, partners en milieu.
Woorden en daden
*drs. E.A.I.M. van den Berg; drs. A. Hahn;
m.m.v. drs. R.F. Kouwenberg, drs. W. Waelen*
- 121 Evaluatie van de Alcohol Verkeer
Cursussen
Ed. Leuw; M. Brouwers

1993

- 122 Veel voorkomende criminaliteit op de
Nederlandse Antillen
J.M. Nelen; J.J.A. Essers
- 123 Politie en openbaar ministerie tegen ras-
sendiscriminatie. Over de naleving van
richtlijnen
dr. M.W. Bol; B.J.W. Docter-Schamhardt

124 Prestige, professie en wanhoop. Een
onderzoek onder gedetineerde overvallers
G.J. Kroese; R.H.J.M. Staring

125 Motieven voor naturalisatie. Waarom
vreemdelingen uit diverse minderheidsgroe-
pen wel of niet kiezen voor naturalisatie
mr. drs. R.F.A. van den Bedem

126 Prestatieverschillen tussen
arrondissementsparketten
drs. W. Polder; G. Paulides

127 De tbs met aanwijzing. De toepassing van
en professionele oordelen over een
strafrechtelijke maatregel
Ed. Leuw

128 Alternatieven voor de vrijheidsstraf.
Lessen uit het buitenland
J. Junger-Tas

Kleine reeks

1992

- K20 Gezinshereniging. De overkomst van
gezinsleden van migranten en
Nederlanders
drs. E.M. Naborn
- K21 Vergelijken van politieprestaties.
Aanzet tot de ontwikkeling van een output/
effectrapportage van de politie
C.J. Wiebrens; M. Kruissink; G.J. Terlouw
- K22 Hoe worden civiele zaken afgehandeld?
Een indruk van de praktijk in 1983 en 1986
op vijf rechtbanken
E.J.M. Barendse-Hoornweg

K23 Strafrechtelijke dading

J.M. Wemmers; T. van Hecke

K24 Over jaarverslagen en wetsevaluatie

dr. G.J. Veerman; m.m.v. G. Paulides

K25 Eigen rechtsingang voor minderjarigen.

*Ervaringen met artikel 1:162a BW
L. Doornhein***1993**

K26 Jeugdreclassering in Rijksinrichting

*'t Nieuwe Lloyd. Een inventarisatie van
anderhalf jaar vrijwillige begeleiding
E.C. Spaans*K27 De ondertoezichtstelling en andere
maatregelen van kindbescherming.*Een dossieronderzoek
N.M. Mertens*

K28 Motives for naturalization. Summary -

*Motifs pour naturalisation. Résumé -
Einbürgerungsmotive. Zusammenfassung
R.F.A. van den Bedem*K29 Een Alcohol-Verkeers Project in de
provincie Drenthe*mr. drs. C. Cozijn; drs. R.F. Kouwenberg*K30 Jongens en meisjes in een gesloten jeugd-
inrichting. De eerste ervaringen met*coëducatie in Het Poortje
dr. P.H. van der Laan; dr. M. Smit*

K31 Huismeesters.

*Een stand-van-zakenonderzoek
R.B.P. Hesseling***D&I-publikaties**

Netburg, C.J. van

*Terbeschikkingstelling (van de regering).
Geannoteerde bibliografie 1986 t/m juni 1992
1992, WODC (literatuurrapport)*

Netburg, C.J. van (samenstelling)

*Het criminaliteitsvraagstuk. Gestructureerde
standaardtrefwoordenlijst
1993, WODC (thesaurus)*

Beenackers, E.M.Th.

*Amerikaanse kampementen. Een literatuurver-
kenning naar 'boot camp prisons' in de
Verenigde Staten
1993, WODC (literatuurverkenning)*

Overige publikaties en lezingen van WODC-medewerkers in 1993

Aalberts, M.M.J.

Politie in een multi-etnische samenleving:
knecht van twee meesters?
Lezing voor de studiedag 'Tonen in de wijk',
1993

Aalberts, M.M.J.

Allochtoon politiepersoneel;
van werven tot werken
Handboek Politie Informatie, 1993, pp. 1435-1-25

Aalberts, M.M.J.

Resultaten van onderzoek ten behoeve van de
Commissie Van den Haak.
In: Commissie Van den Haak (red.),
Humane uitzetting: een paradox?
Den Haag, Ministerie van Justitie, 1993

Aalberts, M.M.J., N. Dijkhoff

Illegalen in de criminaliteit;
criminelen in de illegaliteit
Rechtshulp, nr. 11, 1993, pp. 24-29

Bedem, R.F.A. van den

Motieven voor naturalisatie
Op grond van cijfers,
jrg. 1, nr. 3, oktober 1993, pp. 2-4
Amsterdam, Het Amsterdams Bureau voor
Onderzoek en Statistiek

Bedem, R.F.A. van den

Towards a system of plural nationality in the
Netherlands; changes in regulation and percep-
tions. Congrespaper t.b.v. de workshop 'From
Aliens to Citizens', Wenen, 5-6 november 1993

Bedem, R.F.A. van den, J.J.A. Essers

Veilig Vosdonk. Rapport van de resultaten van
de enquête naar de veiligheidssituatie
Den Haag, WODC, 1993

Berg, E.A.I.M. van den

Nulmeting Planning & Control
Milieuwethandhaving 1991;
Openbaar Ministerie
januari 1993

Berg, E.A.I.M. van den;

i.s.m. CMG Den Haag
Haalbaarheidsonderzoek ontwikkeling
milieu-meetlat justitie
12 maart 1993

Berg, E.A.I.M. van den

Milieuwethandhaving 1992 openbaar ministerie
juli 1993 (concept)

Berg, E.A.I.M. van den

Tijd voor tijdschrijven;
resultaten van het project Tijdschrijven milieu-
openbaar ministerie, ressort Amsterdam
september 1993

Boendermaker, L.

Research in Dutch Youth Treatment Centres,
a research design to describe care in 11 youth
treatment centres. Paper voor het III. European
Scientific Congress on Residential and Foster
care (EUSARF),
Lüneburg, 29-9-1993 t/m 2-10-1993

Boendermaker, L.

Gedragsdeskundigen bij de raden
voor de kindbescherming
Tijdschrift voor Geestelijke Volksgezondheid
(nog te verschijnen)

Bol, Menke

Jeugdpsychologie voor jeugdstrafrecht
Tijdschrift voor ontwikkelingspsychologie,
jrg. 20, nr. 2, juni 1993, pp. 99-123

Boutellier, J.C.J.

Solidariteit en slachtofferschap;
de morele betekenis van criminaliteit in een
postmoderne cultuur
Nijmegen, SUN, 1993 (proefschrift)

Boutellier, J.C.J.

Over de morele keuze voor criminaliteit
Tijdschrift voor criminologie, jrg. 35, nr. 4, 1993,
pp. 314-326

Boutellier, J.C.J.

The moral meaning of criminality in postmodern
culture. Paper voor het 11th International
Congress on Criminology,
Budapest, 22-27 augustus 1993

Boutellier, J.C.J.

Are you suffering?
Trouw, bijlage Geest en letteren,
6 november 1993

Boutellier, J.C.J.

Straks is ook de doodstraf bespreekbaar
Volkskrant, Open Forum, 24 december 1993

Doornhein, L.

Eigen rechtsingang wordt weinig gebruikt
Tijdschrift voor de rechten van het kind;
Defence for Children International,
jrg. 3, nr. 1, maart 1993

Doornhein, L.

Violence against asylum seekers in the
Netherlands. Paper voor de Annual Meeting of
the American Society of Criminology,
Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Hesseling, R.

Verplaatsing: een pleidooi voor het
rationele keuzeperspectief
Tijdschrift voor criminologie,
jrg. 35, nr. 2, 1993, pp. 143-157

Hesseling, R.

De verharding van de overval;
betere beveiliging leidt tot minder verplaatsings-
effecten dan verwacht
SEC, jrg. 7, nr. 3, 1993, pp. 20-22

Hesseling, R.

Vooraf doorgaan; stimuleringsregeling huis-
meesters ook op langere termijn een succes
SEC, jrg. 7, nr. 4, 1993, pp. 37-39

Hesseling, R.

Surveillance... A public and private concern.
Paper voor de One Day Conference about
Private Policing,
Manchester, 27 september 1993

Hesseling, R.

Displacement, a review of the empirical
literature. Paper voor de Annual Meeting
of the American Society of Criminology,
Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Junger-Tas, J.

The International Self-report Delinquency Study:
some methodological and theoretical issues.
Paper voor het 11th International Congress on
Criminology, Budapest, 22-27 augustus 1993

Junger-Tas, J.

Alternative sanctions: myth and reality. Paper
gepresenteerd op het symposium van het NSCR,
september 1993

Junger-Tas, J.

Alternatieven voor de vrijheidsstraf:
een internationaal overzicht
Justitiële verkenningen,
jrg. 19, nr.9, 1993, pp. 128-158

Junger-Tas, J.

Evaluatieonderzoek ten behoeve van justitieel
beleid. In: M. Donker, J. Derks (red.),
Rekenschap: evaluatie-onderzoek in Nederland
Utrecht, NcGv, maart 1993

Junger-Tas, J.

Changes in the family and their impact on delinquency
European Journal on Criminal Policy and Research, vol. 1, no. 1, 1993, pp. 27-51

Klijn, A.

Verleidt de WROM tot lossigheid? Over (in)efficiënt procedergedrag van advocaten.
Advocatenblad, jrg. 73, nr.15, 1993, pp. 443-449

Kockelkoren, M.G.J., Kommer, M.M.

Nog eenmaal Mulder; samenvattende rapportage van recent evaluatie-onderzoek
Den Haag, Ministerie van Justitie, CDWO, 1993

Kommer, M.M.

International comparison of crime and criminal justice statistics. Paper voor het 11th International Congress on Criminology, Budapest, 22-27 augustus 1993

Kommer, M.M.

Prison policy, prison structure and prison work. Paper voor het 11th International Congress on Criminology, Budapest, 22-27 augustus 1993

Kommer, M.M.

A Dutch prison officer's work: balancing between prison policy, organizational structure and professional autonomy
Netherlands Journal of the Social Sciences, vol. 29, no. 2, december 1993

Kommer, M.M.

De ideale gevangenis
Nieuws voor criminologen (Nieuwsbrief van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie), jrg. 5, nr. 2, 1993 (boekbespreking)

Kommer, M.M.

Deuren openen
Nieuws voor criminologen (Nieuwsbrief van de Nederlandse Vereniging voor Kriminologie), jrg. 5, nr. 2, 1993

Kommer, M.M.

Een wet van grote getallen; kwantitatieve informatie over de Wet Mulder
Den Haag, Ministerie van Justitie, CDWO/WODC, 1993

Kruissink, M.

Politie-prestaties meten.
Problemen en toekomstperspectief
Tijdschrift voor criminologie, jrg. 35, nr. 1, 1993, pp. 27-44

Kruissink, M.

Measuring police performance. Evaluation of the Dutch police. In: Dieter Dölling, Thomas Feltes (eds.), Community Policing - Comparative aspects of community oriented police work
Holzkirchen, Felix-Verlag, 1993

Kruissink, M.

Using public surveys police policy purposes in the Netherlands. Paper voor de British Criminology Conference, Cardiff, Wales (GB), 28-31 juli 1993

Kruissink, M.

Using public surveys for police policy and police performance in the Netherlands. Paper voor de Annual Meeting of the American Society of Criminology (ASC), Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Laan, P.H. van der

Alternative sanctions for juveniles in the Netherlands
Dutch penal law and policy, no. 8, 1993
Den Haag, Ministerie van Justitie, WODC

Laan, P.H. van der, A.A.M. Essers

Helpt DTC? Over recidive en andere effecten.
In: A. Maris, J. van Leeuwen (red.), Vast of zeker. Een kansrijke aanpak buiten de gevangenis: het Dagtrainingscentrum Eindhoven
Utrecht, SWP, 1993

Laan, P.H. van der

Over vorm en inhoud.
In: R.G. Jansen, A. Kosto e.a. (red.), *Wie de jeugd heeft ... Inleiding en verslag van het symposium over jeugdreclassering*, 16 oktober 1992, Groningen
Arnhem, Gouda Quint, 1993

Laan, P.H. van der

Watjes en ratjes
Tijdschrift voor criminologie, jrg. 35, nr. 2, 1993, pp. 189-192 (besprekingsartikel)

Laan, P.H. van der

De meeste tieners slopen en jatten niet
TJJ, jrg. 5, nr. 6/7, 1993, pp. 56-62

Laan, P.H. van der

Is het waar? Over jeugddelinquentie en strafrechtelijke reacties
Tijdschrift voor familie- en jeugdrecht, jrg. 15, nr. 10, 1993, pp. 223-229

Laan, P.H. van der

Een andere toepassing van taakstrafen voor jeugdigen
Justitiële verkenningen, jrg. 19, nr. 9, 1993, pp. 39-61

Laan, P.H. van der

Het publiek en de taakstraf. Een maatschappelijk draagvlak voor de taakstraf
Justitiële verkenningen, jrg. 19, nr. 9, 1993, pp. 89-110

Laan, P.H. van der

Het opstarten van een preventieproject en wat daaraan voorafgaat. Bijdrage aan de cursus 'Criminologische preventie',
Leuven (8), 30 maart 1993

Laan, P.H. van der

Vroegtijdige onderkenning van 'justitiële' ontsporing; over kinderbescherming en jeugd-criminaliteit. Gepresenteerd op het symposium 'Sporen of ontsporen',
Utrecht, 2 april 1993

Laan, P.H. van der

Erziehungslager in den Niederlanden - eine Alternative zur Heimerziehung? Gepresenteerd op het congres 'Love is not enough',
Lüneburg (D), 30 september 1993

Laan, P.H. van der

Advantages and disadvantages of informative sessions by the police in scholastic environments. Bijdrage aan de cursus 'Youth and delinquency: problematics and strategies',
Toarmina (I), 8 oktober 1993

Laan, P.H. van der

Politie en preventie. Gepresenteerd op de themadag 'Jeugdproblematiek en politie',
Apeldoorn, 29 oktober 1993

Leuw, E.

Drogetherapie und Strafjustiz in den Niederlanden
Bewährungshilfe, nr. 1, 1993, pp. 1-8

Leuw, E.

Between prohibition and integration, the viability of a compromising and pragmatic drug policy. Paper voor het 'European drug policy symposium', Association Descartes,
Paris, 15-1-1993

Leuw, E.

De TBS met aanwijzing; gemiste kans of doodgeboren kind
Justitiële verkenningen, jrg. 19, nr. 3, 1993, pp. 96-115

Leuw, E.

Cannabis als hoeksteen van het Nederlandse drugsbeleid
Justitiële verkenningen, jrg. 19, nr. 6, 1993, pp. 17-45

Nelen, J.M., J.J.A. Essers

Criminaliteit op de Antillen
SEC, jrg. 7, nr. 2, 1993, pp. 13-14

Nelen, J.M., J.J.A. Essers

Politiegeweld op de Nederlandse Antillen
Tijdschrift voor de politie,
jrg. 55, nr 5. 1993, pp. 131-136

Nelen, J.M., J.J.A. Essers

Van Merton, Hirschi en andere denkers;
de stijging van de veelvoorkomende criminaliteit
op de Nederlandse Antillen in theoretisch
perspectief
Tijdschrift voor Antilliaans Recht-Justicia,
nr. 3, 1993, pp. 143-151

Nelen, J.M.

Cleaning out; changes in Dutch criminal law to
find, freeze and confiscate criminal assets.
Paper voor het 11th International Congress on
Criminology, Budapest, 22-27 augustus 1993

Netburg, C.J. van

Het criminaliteitsvraagstuk in trefwoorden
opgelost; de totstandkoming van de WODC-
thesaurus
De juridische bibliothecaris,
jrg. 14, nr. 2, 1993, pp. 29-32

Rutenfrans, C.J.C., G.J. Terlouw

Life events, social control, and delinquency.
Paper voor de Annual Meeting of the American
Society of Criminology,
Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Spaans, E.C.

Straks staan ze weer buiten de poort, en dan...
Proces, jrg. 72, nr. 6, 1993, pp. 95-98

Terlouw, G.J.

Self-Reported Juvenile Delinquency in the
Netherlands; results from the Dutch survey for
the ISRD project. Paper voor de British
Criminology Conference,
Cardiff, Wales (GB), 28-31 juli 1993
Z. pl. en uitg., 1993

Terlouw, G.J.

Self-Reported Juvenile Delinquency in the
Netherlands; preliminary results from the Dutch
survey for the ISRD project. Paper voor de
Annual Meeting of the American Society of
Criminology,
Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Verwers C., P.H. van der Laan

Doen of laten
Tijdschrift voor orthopedagogiek,
jrg. 32, juni 1993, pp. 282-295

Wartna, B.S.J.

Voorlopige resultaten van onderzoek naar
deconcentratie. Congresbijdrage.
In: Bundel t.g.v. Directeurenconferentie D&J
13-14 mei 1993

Wartna, B.S.J.

Profiel van de ex-gedetineerde: consequenties
voor de zorg. Bijdrage aan de conferentie van
12 juni 1993 georganiseerd door de stichting
'Zorg voor ex-gedetineerden Maastricht' en de
stichting Reclassering Zuid-Limburg, 1993

Wemmers, J.M.

Victims in the criminal justice system: the effects
of treatment on victims' attitudes and complian-
ce. Paper voor de Annual Meeting of the
American Society of Criminology,
Phoenix, Arizona, 27-30 oktober 1993

Wemmers, J.M.

De Wet Terwee en de advocatuur
Advocatenblad,
jrg. 73, nr. 14, 1993, pp. 417-419

Werff, C. van der

Sentencing consequences of appeal in the
Netherlands. Paper voor het 11th International
Congress on Criminology,
Budapest, 22-27 augustus 1993

Gegevens Justitiële verkenningen

Redactie en redactieraad

De redactie bestond vanaf april 1992 tot 1 februari 1994 uit dr. C.J.C. Rutenfrans (eindredacteur), mr. P.B.A. ter Veer (redacteur) en dr. J.C.J. Boutellier (hoofd van de afdeling Documentatie en Informatie). In februari 1994 werd C.J.C. Rutenfrans als eindredacteur opgevolgd door dr. B. van Stokkom. De redactieraad bestond uit mw. dr. J. Junger-Tas (hoofd WODC), mw. dr. M. Aalberts, drs. R.B.P. Hesseling, dr. J. Horn, dr. A. Klijn, drs. Ed. Leuw, drs. C. Wiebrens. Vanaf 1 januari wordt de redactieraad uitgebreid met prof. dr. H. van de Bunt.

Themanummers

1992

- JV1 Slachtoffers in de beroepssfeer
- JV2 Integratie van preventie
- JV3 Criminaliteit en tijd
- JV4 Technologie en recht
- JV5 Het openbaar ministerie in ontwikkeling
- JV6 Over advocaten
- JV7 Onderzoeknummer
- JV8 Rechterlijke straftoemeting
- JV9 Vreemdelingen

1993

- JV1 Fraude
- JV2 Recht en moraal
- JV3 De toekomst van tbs
- JV3 De reorganisatie van de politie
- JV4 De politie na de reorganisatie
- JV6 Grenzen van het softdrugsbeleid
- JV7 Onderzoeknummer
- JV8 Herijken van strafvordering
- JV9 Anders straffen

Omvang en herkomst van JV-artikelen

In totaal werden in 1992 (exclusief het onderzoeknummer) 53 artikelen gepubliceerd en in 1993 48 (1991: 44). De sterke verhoging in 1992 zat vooral in JV1 (Slachtoffers in de beroepssfeer, 9 artikelen), JV6 (Over advocaten, 11 artikelen) en JV9 (Vreemdelingen, 7 artikelen).

Van de 53 artikelen in 1992 werden er 8 geschreven door WODC-medewerkers (15% van het totaal). Het aantal artikelen geschreven door Justitie-medewerkers (exclusief WODC) bedroeg 12. In 1993 werden van de 48 artikelen er 7 geschreven door WODC-medewerkers (14,5%). Het aantal artikelen geschreven door Justitie-medewerkers (exclusief WODC) bedroeg 7. Het relatief geringe aantal artikelen van WODC-medewerkers zal te maken hebben met de keuze van de onderwerpen van de themanummers. Deze ontwikkeling is opvallend, gezien het percentage van twintig in de voorgaande jaren.

In 1992 omvatte de totale jaargang 1234 pagina's. Hiervan werden 40 pagina's gevuld met het voorwerk (inhoudsopgave, voorwoord), 31 met de rubriek 'summaries' en 232 pagina's met het literatuuroverzicht, de rubriek boeken/rapporten en mededelingen. Het onderzoeksnummer bestond uit 130 pagina's. Dit betekent dat in 1992 de acht themadelen tezamen 801 pagina's besloegen. De gemiddelde artikellengte in 1992 kwam op ongeveer 15 pagina's.

In 1993 omvatte de totale jaargang 1392 pagina's. Hiervan werden 41 pagina's gevuld met het voorwerk, 33 met de rubriek summaries en 220 pagina's met het literatuuroverzicht, de rubriek boeken/rapporten en mededelingen. Het onderzoeksnummer bestond uit 164 pagina's. De acht themadelen omvatten te zamen 934 pagina's. De gemiddelde artikellengte kwam in 1993 op 19,5 pagina's. In 1994 zal ernaar worden gestreefd om aantal en lengte van de artikelen in te perken.

Gegevens European Journal on Criminal Policy and Research

Redactieraad

dr. J. Junger-Tas, WODC, hoofdredacteur
dr. J.C.J. Boutellier, WODC, redacteur
prof. dr. H.G. van de Bunt, Vrije Universiteit van Amsterdam
dr. G.J.N. Bruinsma, Universiteit van Twente
prof. dr. M. Killias, Universiteit van Lausanne
dr. M.M. Kommer, WODC

Adviesraad

dr. H.-J. Albrecht, Duitsland, Max Planck Instituut
dr. A.E. Bottoms, Verenigd Koninkrijk, Universiteit van Cambridge
prof. dr. N.E. Courakis, Griekenland, Universiteit van Athene
prof. dr. J.J.M. van Dijk, Nederland, Ministerie van Justitie / Universiteit van Leiden
dr. C. Faugeron, Frankrijk, Cesdip
prof. K. Gönczöl, Hongarije, Eötvös Universiteit
dr. M. Joutsen, Finland, Heuni
prof. dr. H.-J. Kerner, Duitsland, Universiteit van Tübingen
prof. dr. M. Levi, Verenigd Koninkrijk, Universiteit van Wales
dr. P. Mayhew, Verenigd Koninkrijk, Home Office
prof. dr. B. De Ruyver, België, Universiteit van Gent
prof. dr. E.U. Savona, Italië, Universiteit van Trento
prof. dr. A. Siemaszko, Polen, Justitieel Instituut
prof. dr. C.D. Spinellis, Griekenland, Universiteit van Athene
dr. D.W. Steenhuis, Nederland, Openbaar ministerie
dr. A. Tsitsoura, Straatsburg, Raad van Europa
dr. P.-O. Wikström, Zweden, Nationale Raad voor Criminaliteitspreventie

Productie

Marianne Sampiemon
Huub Simons (coördinatie redactie)
Max Velthuijs (omslag)

Themanummers 1993

EJ1 Critical issues in European crime policy
EJ2 Drugs and crime
EJ3 Cross-border crime
EJ4 Police cooperation and private security

Personeelsbezetting WODC

per 1 januari 1994

Hoofd WODC

Junger-Tas, mw. dr. J.
Bunt, prof. H.G. van de

Bureau Management Ondersteuning

hoofd Ouden, L.A. van den
medewerker Krul, J.L.
hoofd secretariaat onderzoek
Lith, mw. drs. I.J. van
secretaresse onderzoek
Broek, mw. V.A.T. van de

Afdeling Onderzoek en Advisering

teamhoofden/coördinatoren
Aalberts, mw. dr. M.M.J.
Kommer, dr. M.M.
Laan, dr. P.H. van der

wetenschappelijk onderzoekers

Bedem, mr. drs. R.F.A. van den
Berg, mw. drs. E.A.I.M. van den
Boendermaker, mw. drs. L.
Bol, mw. dr. M.W.
Cozijn, mr. drs. C.
Duijne, dr. P.C. van
Grapendaal, drs. M.
Hesseling, drs. R.B.P.
Klijn, dr. A.
Kruissink, drs. M.
Leuw, drs. E.
Mertens, mw. drs. N.M.
Nelen, mr. drs. J.M.
Polder, drs. W.
Spaans, drs. E.C.
Terlouw, drs. G.J.
Wartna, drs. B.S.J.
Wemmers, mw. drs. J.M.
Werff, mw. dr. C. van der

onderzoekassistenten

Aidala, R.
Aron, drs. U.G.
Barendse-Hoornweg, mw. E.J.M.
Brouwers, mw. M.
Dijkhoff, mw. mr. N.
Docter-Schamhardt, mw. B.J.W.
Doornhein, mw. drs. L.
Essers, J.J.A.
Essers, A.A.M.
Kouwenberg, drs. R.F.
Paulides, G.
Verwers, mw. drs. C.

Afdeling Documentatie en Informatievoorziening

hoofd Boutellier, drs. J.C.J.
literatuurdocumentalist
Beenackers, mw. mr. E.M.Th.
Netburg, C.J. van
Rossem, mw. A.P. van
eindredacteur Justitiële verkenningen
Stokkom, dr. B. van
redacteur JV en Research Notes
Veer, mr. P.B.A. ter
documentalist EDRN Heuvel, mw. E.C. van den
medewerker EDRN Slabbers, mw. K.E.
bureaumedewerker
Heijden-Bernard, mw. A.H. van der
secretariaatsmedewerker Weide-Eind, mw. A.

Bureau Ondersteuning Wetenschappelijke Analyses

hoofd Cozijn, mr. drs. C.
consulent wet. automatisering
Rommelzwaal, mw. T.C.
data manager Essers, J.J.A.

medewerker redactie en publiciteit

Kok, mw. drs. M.J.
Sampimon, mw. M.E.
Simons, H.J.J.

Begroting WODC-uitgaven voor onderzoek 1994

Begroting WODC-uitgaven voor onderzoek 1994 uitgesplitst naar onderzoekerrein
(bedragen x1000)*

onderzoekerrein	lopend onderzoek		nieuw onderzoek		totaal gepland	
	f	%	f	%	f	%
algemeen	98	2,55	202	5,24	301	7,79
Europese Zaken en Immigratie- aangelegenheden	-	-	5	0,13	5	0,13
Jeugdbescherming en Delinquentenzorg	953	24,67	137	3,54	1.090	28,21
Politie en Criminaliteitsbestrijding	435	11,26	128	3,31	563	14,57
Rechtspleging	798	20,66	220	5,68	1.018	26,34
Wetgeving	68	1,76	76	1,97	144	3,73
Vreemdelingenzaken	142	3,68	27	0,69	169	4,37
vrije ruimte	-	-	574	14,85	574	14,85
totaal	2.496	64,58	1.369	35,42	3.865	100

* exclusief management, D&I en secretariaat

Colofon

Ontwerp Hans Melboom, Amsterdam

Druk en produktie SDU Grafische Projekten

Oplage 1000 exemplaren



FEESHOP

ICE EXACT

THE PIECES



CAFE
COFFEESHOP

COFFEES
FRE
ADA

